

ÁSOK

III. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

1 9 9 3 .

O K T Ó B E R

148 Ft

NYÍLTAN - VÍGAN

Azt szokták mondani, hogy ahol jól érezte magát az ember, oda ne menjen vissza többet, mert másodszor nem sikerülnek ugyanúgy a dolgok. A meleg mégis visszamentek. 1993. szeptember 12-én ugyanazon a hármashatár-hegyi tisztáson, ahol tavaly, újból megrendezték a homoszexuális büszkeség napját.

A Fenyőgyöngye vendéglőtől rózsaszín háromszögek mutatták az utat. A legtöbben, lehettek talán kétszázan is, idősebbek és fiatalok, ismert figurák és még sohasem látott arcok, leszbikus nők és meleg férfiak gyalog baktattak a rendezvényre, kezükben a motyóval, mert a piknik az piknik. Egy romantikus, sziklafalak által övezett beszögellésben volt a büfé, ahonnan mindenki kedve szerint vehetett a szendvicsek ből, süteményekből. Másik helyen, a központi téren olcsó sör és üdítő volt kapható. És árusítottak még szexlapot, videokazettát, szuszpenzort, képeslapot és természetesen a MÁ-SOK régebbi és új számaint.

Volt a rendezvénynek egy harmadik színhelye is egy félreeső nyiladékbán, ahol dr. Bokor Péter kucorgott egy kényelmesnek nemigen nevezhető kempingszéken tüvel a kezében. Önként jelentkezők sora járult elébe, hogy itt végeztessék el az anonim AIDS-szűrést. Húszan választották a vizsgálat ezen módját, mert így csak az eredményért kell elzarándokolniuk a Karolina úti szűrőállomásra.

A rikító rózsaszín jelek és a csalogató zene, az erdőben ritkán hallható hangszerek muzsikája vonzotta a melegeket

és a környék kirándulóinak egy részét. Akik a rétre értek nem szívesen fordultak vissza, mert a színes zászlókkal, rózsaszín lufikkal feldíszített környezet, a pokrócokon ücsörgő csoportok, eszegető, beszélgető, nevetgélő emberek látványa maradásra készítette volna azt is, aki nem volt kifejezetten odavaló. Emléket így is vittek magukkal az eltáncsolt turisták, például az egyik kisfiú apró öklében szívárványszínű zászlócskát lobogtatva vonult el.

Volt még egy látványosság: a falkányi eb. Kicsik, nagyok, pedigrések és pedigrétlének, feketék, fehérék, tarkák hancúroztak a gyepen, játszottak egymással és az emberekkel, minden előítélettel mentesen. Nem mondható, hogy a jól ápolt bobtail hölgy lekezelően bánt volna az öt körüludvarló aprócska tacskóval és a méltóságteljes medvényi újfundlandi is barátsággal nyugtázta a kis hebrencs korcs szuka elutasító csaholását. Bár az is lehet, hogy ez a nagyfokú tolerancia annak a rózsaszín szalagnak volt köszönhető, amit mindnyájan viseltek, jelezve, hogyha ők

nem is, de gazdáik mindenképpen egy családba tartoznak.

A zenét a már sokak által ismert Homo Muzsikus kamarazenekar szolgáltatta idén is. A nehézségekkel dacolva odaszállítottak egy spinétet (ott állt a spinét, mellette egy spinét láttam – bocsánat), a zongora egyik őst, amelynek különleges hangja a hegedűvel összefonódva semmihez sem hasonlítható hangulatot teremtett. Az ember néha úgy érezte, mintha egy rokokó kerti ünnepségbe csöppent volna. A lírai ringatózásból időnként kirángatta a jelenlévőket a léggömbök sorozatos durrogása. Lassan-lassan az összes luftballon felmondta a szolgálatot, és így elenyészett mondanivalójuk is, a sok rájuk pingált, coming out-ra biztató felirat: bújj el, nyíltan-vígan és más effélék.

A „bejáratnál” az egyetemisták fogadtak minden érkezőt. Üdvözölték az embereket, elmondták, hogy mit hol találnak és a kezükbe nyomtak néhány röplapot a piknikről és a meleg politikai életről. Ettől, hogy nem csak úgy becsöppent valaki egy nagy csomó ember közé, hanem kicsinykét foglalkoztak vele – gondolom –, mindenki jobban odatartozónak érezte magát. De a közösségi érzés később sem csökkent, mert a délutánt végig kísérték a rendezvények, amelyeknek mindenki részese lehetett. Arról, hogy ez a fel-emelő érzés minél tovább tarthasson gondoskodott két „intézmény” is. A Fenyőgyöngye vendéglő kedves tulajdonosai ismét a hazafelé tartók rendelkezésére bocsátották különtermüket, a népszerű angyalosok pedig a bárba szóló ingyenes belépőket osztogattak.

Meglepő volt a közönség nagy aktivitása. Az akadályversenyre minden várakozást felülmúlóan sokan jelentkeztek. Végül tíz csapat küzdött egymással, latba vetve minden ügyességét és műveltségét. És végül mindenki nyert. Igaz, díjat csak az elsők kaptak, de a játék

maga olyan élvezetes volt, hogy az utolsó csapat tagjai sem bántódtak. Nagyon szép úton, változatos terepen kellett az útjelző szalagok nyomán végigcsörtetni. Az erőltetett menetet (mert az idő is számított) itt-ott állomások fékeztek, ahol célba dobással, rafinált ügyességi játékokkal (hogyan lehet egy, a hátsónkon függő tollat beleereszteni a borosüvegbe), általános műveltséget firtató teszttel és teniszlabdás ügyeskedéssel kellett helytállni.

Amikor már jócskán összeverődött a nép, bemutatkoztak a homoszexuális egyesületek, csoportok. Elmondta magáról a Homeros, a Lambda Budapest, a Zsidó Leszbikus és Meleg csoport, a Leszbikus Klub, az egyetemista csoport és az alakuló vallásos meleg társasá-

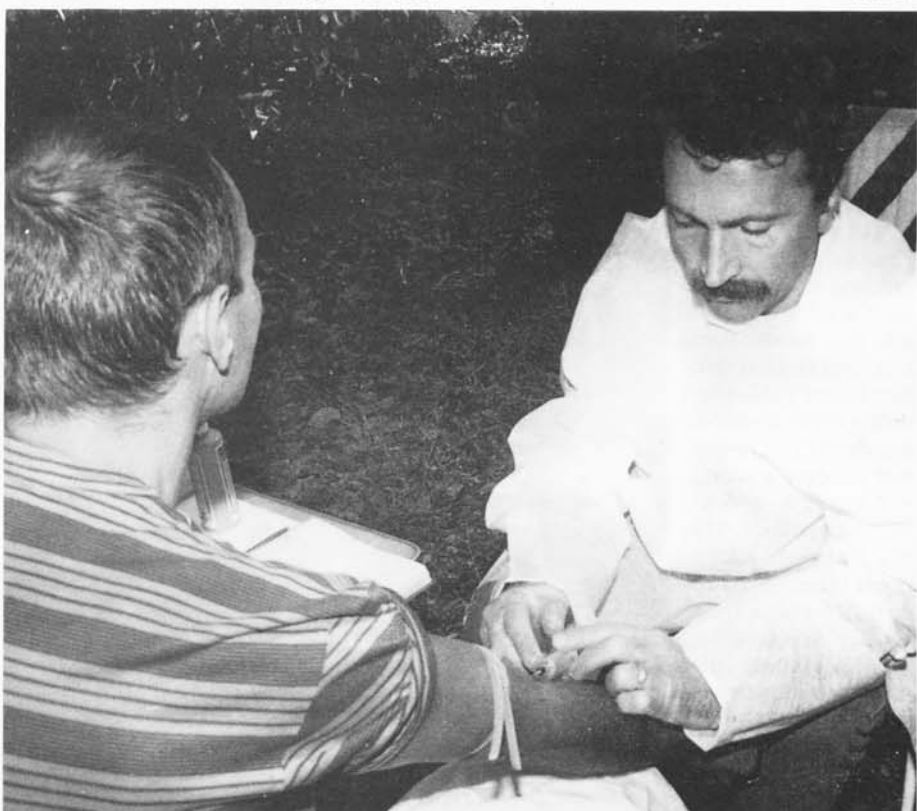
gának képviselője, amit legfontosabbnak tartott. Szó esett a múlttól és jövődőről. Bár jövődőlésbe senki nem bocsátkozott, mégis úgy tetszett nem kilátástalan a helyzet ott, ahol ennyi különböző ember, ennyiféle elképzeléssel akarja többé-kevésbé ugyanazt.

Végre ott voltak a nők is. Nemcsak, hogy ott voltak, de aktívan részt vettek a piknik szervezésében és lebonyolításában. Ők vállalták a dekorálást és nekik volt köszönhető a helyszín varázslatos átalakulása. Sok elképzeléssel, tervvel, fergeteges energiával és jókedvvel vettek részt ezen az eseményen. Hihetetlennek látszott, hogy néhány évvel ezelőtt még csak mutatóban volt egy-két lesbikus a közösnek szánt megmozdulásokon.

A piknik befejező akkordja és csúcspontja a tombola volt. A nyerménytárgyak elég változatos képet mutattak. A pécsi villamosjegytől a CD-ig és a gipsz angyalkától a video kazettáig sok minden lapult a pokróc alatt, ami alaposan felcsigázta a kedélyeket. A hangulathoz a csalafinta sors is hozzájárult, amikor az egyik nyerményt, az ígéretes méretű falloszt egy lesbikus lány nyerte. Ugyancsak lánynak jutott a gay videokazetta is. Valaki szemfülesen rögtön fel is ajánlotta frissiben nyert ici-pici sőtartóját érte. Nem tudom, hogy mi lett a csereakció eredménye, mert akkor már a tomboló jókedv minden szót elnyomott.

Aztán véget ért ez is. Jött az alkony, elvonult a sereg. Nyomukban talán csak az itt-ott fennfelejtett rózsaszín irányjelzők maradtak, meg a letaposott fű, de az is kiegyenesedik holnapra. És lehet, hogy tévedek, de ott a félhomályban úgy tűnt, mintha az emberek is egy kicsit kiegyenesedtek volna.

L. L.

A Magyar Piac daruma

Milyen a piac? Nyüzsgés, rothadó zöldség, erjedt gyümölcs kellemetlen szaga, a kofák hangos perlekedése, szemtelen legyek, mérges darazsak. A világon mindenhol ilyen. Magyarországon is, a magyar piac is. És milyen a Magyar Piacpárt? Félek kissé hasonló a hangoskodó kofák és a piaci legyek, de főleg a gyümölcsöt körbedongó darazsak fullánkosságához.

Sokat még nem lehet tudni róluk, hiszen alig néhány hete alakult meg négy független országgyűlési képviselő (Balázs István, Halász István, Zacsék Gyula, Szilasy György) és tizennégy értelmiségi közreműködésével. A kis létszám miatt ne becsüljük le őket. A hangjuk máris nagy. Nagy és fenyegető, ha komolyan vesszük. A történelem pedig arra tanít, hogy komolyan kell venni az antidemokratikus, fasisztoid kezdeményezéseket, mert ha megerősödnek, ha hatalomhoz jutnak, akkor már késő.

Balázs István demokratikusnak és alulról építkezőnek nevezi a Piacpártot, ami nem túl meggyőző, ha figyelembe vesszük alapszabályát, melyben rögzítik, hogy homoszexuálisok és szabaddóművesek nem lehetnek a párt tagjai. Amíg ilyen kijelentések egy nyugalomba vonult sportoló ajkáról harsognak a világba, addig csak-csak túltehetjük magunkat rajta. Balczó Andrásnak nem az a dolga, hogy okos legyen. Ő – úgy gondolja – aranyérmei árnyékában ilyen baklövéseket is megengedhet magának. Amikor egy újonnan alakult, országgyűlési képviselők neve által fémjelzett párt a legfontosabb dolgának azt tekinti, hogy sietve és félreértetlenül genetikai alapon csökkent értékűnek nyilvánítson bizonyos em-

bercsoportokat, az már kissé elgondolkodtató. Balázs István indokként azt hozza fel: meg kívánják akadályozni, hogy a pártba zsarolható személyek kerülhessenek.

Egyrészt sok politikus válik zsarolhatóvá különböző bűnök, erkölcstelenségek vagy csak emberi botlások folytán, de ezek közül igen ritkán fordul elő a homoszexualitás „bűne”, másrészt pedig ez csak és kizárólag a párt hozzáál-

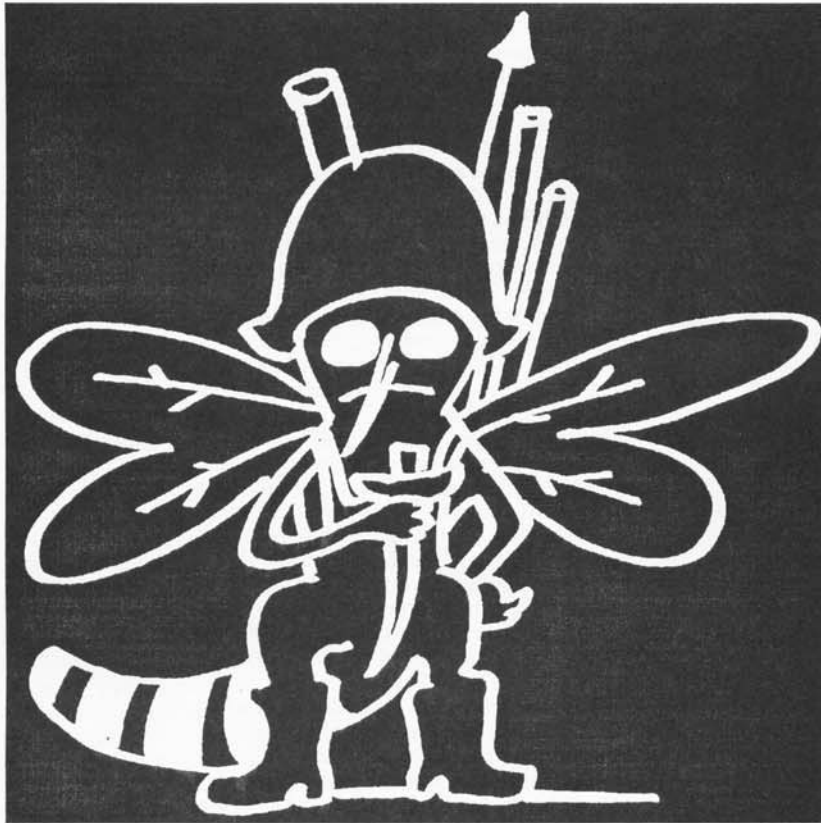
Balázs István, a Magyar Narancsnak adott nyilatkozatában szintén utal az efféle külföldi elfajzásokra: „Amerikában és Angliában is sikk – mondja –, hogy a képviselők között vannak homoszexuálisok”. Megkockáztatnám, hogy ez nem egy divatirányzat következménye, hanem esetleg a valódi demokrácia szükségyszerű velejárója, amikor nemcsak papíron rendelkeznek azonos jogokkal az állampolgárok, hanem ez érvényesül

is az élet minden területén, de gondolom Halász Istvánék ezt úgysem hinnék el nekem.

A párt álláspontja – ellentétben az alkotmánnyal, amely 63. paragrafusának 1. bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaságban az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van a törvény által nem tiltott célra létrehozott szervezethez csatlakozni –, hogy „nem sért emberi jogokat, ha valakit betegsége miatt nem vesznek be egy közösségbe”. Mert – tudja meg mindenki, aki eddig netántán máshogy gondolta volna – a homoszexualitás éppúgy betegség, mint a bűnözés, mert a bűnözők is, akár a homoszexuálisok kromoszóma-rendellenesség következtében válnak azzá, amik.

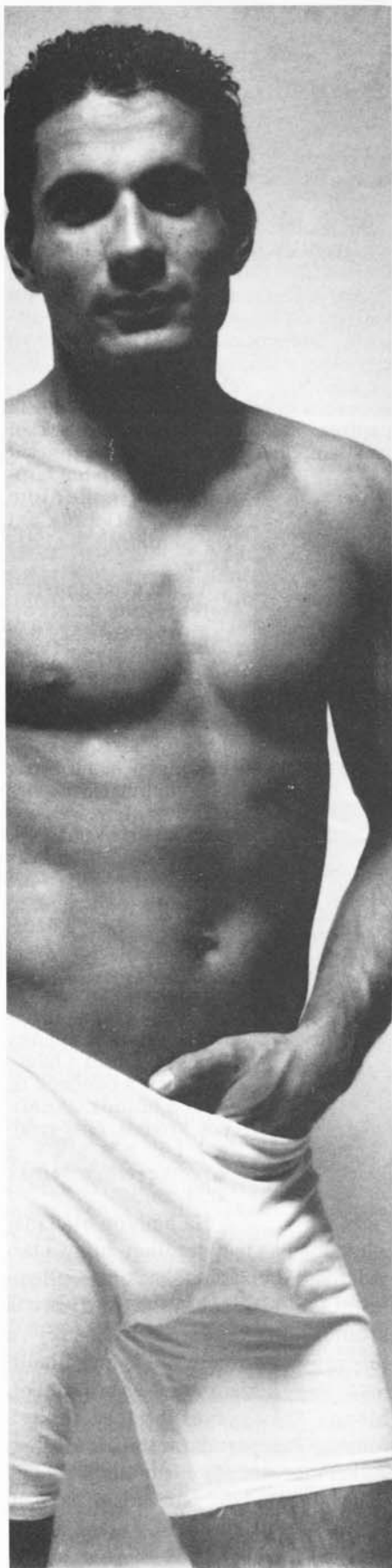
Ha nagyon utánanéznünk, még az is kiderülhet, hogy a társadalomból kizárandóknak más jellemzői is lehetnek. Mondjuk a kromoszóma-rendellenesség a fej-, a fül- vagy az orrméretből is megállapítható. Vagy a szem-, haj- és bőrszínből. Mennyivel egyszerűbb lesz akkor a Magyar Piacpárt darazsainak a dolga. Akkor már ránézésre is tudhatják, hogy ki akar soraik közé beférkőzni, aki nem odavaló, és beledöfhetik fullánkjait.

Láner László

lásától függ. Ahol nem nyilvánítja maga a párt „kirúgási oknak” a homoszexualitást, ott nincs mivel zsarolni. Emlékeztetőül hadd utaljak Svend Robinson kanadai parlamenti képviselőre, akivel a júliusi számunkban közöltünk interjút. Ő nyíltan homoszexuálisként már 14. éve országgyűlési képviselő és az Új Demokratikus Pártnak a külügyi szóvivője. Lehet, hogy az ő demokratikus pártja demokratikusabb a Magyar Piacpártnál? Ha pedig a demokrácia szót nem lehet fokozni, akkor az egyik nem az.

LEMONDANI A TESTISÉGRŐL?

Tisztelt Szerkesztőség!

Már oly rég készülök írni, de csak most jutottam el a felismerésre, hogy halaszthatatlanul szükséges ezt a témát, a homoszexualitás egyházi megítélését tisztába tenni. Sajnos gyakran elhangzik a vád, hogy az egyház elítéli a homoszexualitást. Ezzel embertől idegen hatalomként tüntetik fel.

Meg kell mondjam, nem így van. Nem hallottam még eddig, hogy bármelyik egyház kitagadta volna tagját, mert kiderült róla a homoszexualitás ténye. Aki kitagadta vagy akár megvetette az ilyen embert, a saját elvakultsága vagy intoleranciája, nem pedig az egyház állásfoglalása miatt tette.

Lássuk a hivatalos véleményt! Az Új Katékizmusban ez áll:

„Szólnunk kell azokról is, akiknek erotikus vágya nem a másik nemre, hanem sajátjuk felé irányul. A nyíltság hiánya folytán kialakult túlzó vélemények, ferde nézetek nélkülözik a realitást.

Maga az ember, a férfi vagy a nő nem vádolható azért, hogy nem vonzza őt a másik nem. A homoszexualitás okai ismeretlenek. Az ilyen hajlamúak is szorgalmas, becsületes emberek. A homoszexuális ember magányában barátra vágyik. De még ha őszinte és hűséges barátra akad is, nem találja meg benne emberi vágyának beteljesedését. Végző soron minden homoerotikus tendencia abba a felismerésbe ütközik, hogy az emberi nemiség természetes beteljesülésének egyedüli lehetősége a másik nem (ahogy ez az emberi alkatból is kitűnik). Aki tudatában van homoszexuális hajlamának, beszéljen róla az orvossal, lelkiatyjával vagy más hozzáértő és bölcs emberrel. De magának is igyekeznie kell megtanulni, hogy az élet szépségét az adás és az elfogadás alkotja.

A homoszexuális ember fölött a Szentírás mondott igen szigorú ítéletet (Ter 19; Róm 1). Szavait azonban az adott szövegösszefüggésben kell értelmeznünk. Nem azokat kívánja kipellengérezni, akik önhibájukon kívül e szexuális eltévelyedés védtelen rabjává lettek, hanem azt a homoszexualitást ostromozza, amely divattá vált, és olyanok között is elterjedt, akiket egyébként vonz a másik nem.” (363. old.)

Ebből a részletből is kivehető, hogy a homoszexualitást, a homoszexuális embert nem ítéli el az egyház. Mint anya, nem tanácsolja gyermekének az ilyen kapcsolatot, de ha mégis megtörténik, akkor sem zavarja el, hanem magáénak mondja, gyermeke marad, és gondoskodik róla.

Az egyház jellegénél fogva nem csak erre a világra akarja felhívni a figyelmet. Olyan tapasztalatot szerzett fennállásának kétezere éve alatt, amelyet mindenkinek tud ajánlani. Ez a szemlélődés vagy meditáció. Mondhatnánk egy másik szót is, amely hatalmas világot takar: szublimáció. E fogalmak azt jelentik, hogy az ember megélheti szexualitását úgy is, hogy nem él testi szexuális életet. Nagyon sokan éltek le így életüket a századok folyamán, anélkül, hogy eltorzultak vagy betegek lettek volna. Ha le kell mondanunk a testiségről, akár időlegesen, akár véglegesen, azt fogcsikorgatás nélkül, örömmel meg tudjuk tenni.

Arról nem esik szó sem a tévében, sem a rádióban, hogy hogyan juthatunk el erre az állapotra. Mindenki csak a kiélés módjairól beszél.

Az AIDS egyik elkerülhető módja az önmegtartóztatás. Nem arról van szó, hogy magamra zárom a lakást és elkerülök mindenkit, rideg leszek. Arra alapozok, ami magam vagyok, és képességeimet fejlesztem tovább. Biztos, hogy ez nem tűnik első hallásra népszerűnek, de ennek is vannak komoly perspektívái.

Amikor az egyház önmegtartóztatásra hívja fel a figyelmet, nem ítél el senkit, csak utat mutat. Létezik bűn, és azzal, hogy letagadjuk, nem oldunk meg semmit. Van ugyanis lelkiismeretünk, és azt nem lehet elhallgattatni, illetve csak ideiglenesen. A bűntől félni kell, mert bezárja azt a horizontot, amely a végtelenre nyitott. A vallás a feltáruult végtelen tartja nyitva. Utat mutat, hogyan jutunk el Istenhez. Ő maga a tiszta Szeretet. Azt akarja, hogy mi is olyanok legyünk, bennünk is csak szeretet legyen. Ezt a homoszexuális kapcsolatban, annak szövevényében megpróbáljuk megvalósítani. De vajon sikerül-e? Szívesen olvasnám azok cikkeit, leveleit, akik erről számolnak be. Akkor jön ez elő, amikor szeretni kell a másikat felelősségteljesen, akkor is amikor az évek elmúltak, ha a másik már nem szép. Ha megsértett és meg kell bocsátanom. Nem rendezek jelenetet, nem kapkodok más kapcsolat után, hanem próbálok kitartani mellette.

Minden homo kapcsolatban vágyik az ember a tökéletes szeretetre és hűségre, de nagyon zavarosak viszonyaink, állhatatlankok vagyunk. Nézzen mindenki magába! Mennyi kapcsolata volt már, és mennyit hagyott ott? Ezekben a találkozásokban nem vagyunk képesek azt adni, amit szívünk mélyén kívánunk magunknak és másnak.

Nemcsak a homo, hanem a hetero kapcsolat is igaz, hogy ketten együtt betöltetlenek maradnak. Gyerekekkel unokákkal, rokonokkal együtt is.

Az egyház nem volt soha a „tiszták”, makulátlanok közössége, de az kell hogy jellemezze ma is: törekszik erre. Nem szuperokosokból áll, akik mindenre válaszolnak. Ne várja senki mástól, amit nem állíthat magáról! Csak azt mondhatjuk, hogy az itt töltött néhány nap alatt, amit földi életnek nevezünk, utat tud mutatni. Sajátos, de biztos utat.

A végtelent kell megcélozni. Ezért érdemes, azt hiszem, bizonyos dolgokról lemondani, még a homoszexuális kapcsolatokról is, amelyek nem tiszták. Mert az ember szeretné, ha ez a tágra, végtelenre nyitott horizont akkor is nyitva lenne, amikor odaér.

Vándorok vagyunk, és célhoz akarunk érni. Melegek, akik vallásosak vagyunk. Nem függetlenek az egyháztól, Istentől, mert rajta kívül nincs út a végtelenbe.

Minden barátomnak, sorstársamnak jó vándorlást, sikeres célba érést kívánok. Találkozunk ott, Ónála.

Ne adjátok fel!

RÓMA HALLGAT

A válaszlevél írójának megállapításai egybecsengenek az egyházban hallható többségi véleménnyel. A Holland Katekizmusból vett idézet és a hozzáfűzött kommentár a régi igazságot érinti: különbség van hajlam és tett között. S mivel csak az utóbbi lehet szabad akaratú döntés következménye, kizárólag ennél merül fel az értékítélet kérdése. Egyértelmű, hogy az egyház nem ítéli el a homoszexuális embert önmagában. Vita ott támadhat, hogy a keresztény erkölccsel összeegyeztethető-e az effektív homoszexuális kapcsolat, vagy az ilyen hajlamú ember kényszerítve van arra, hogy az önmegtagadás útját járja.

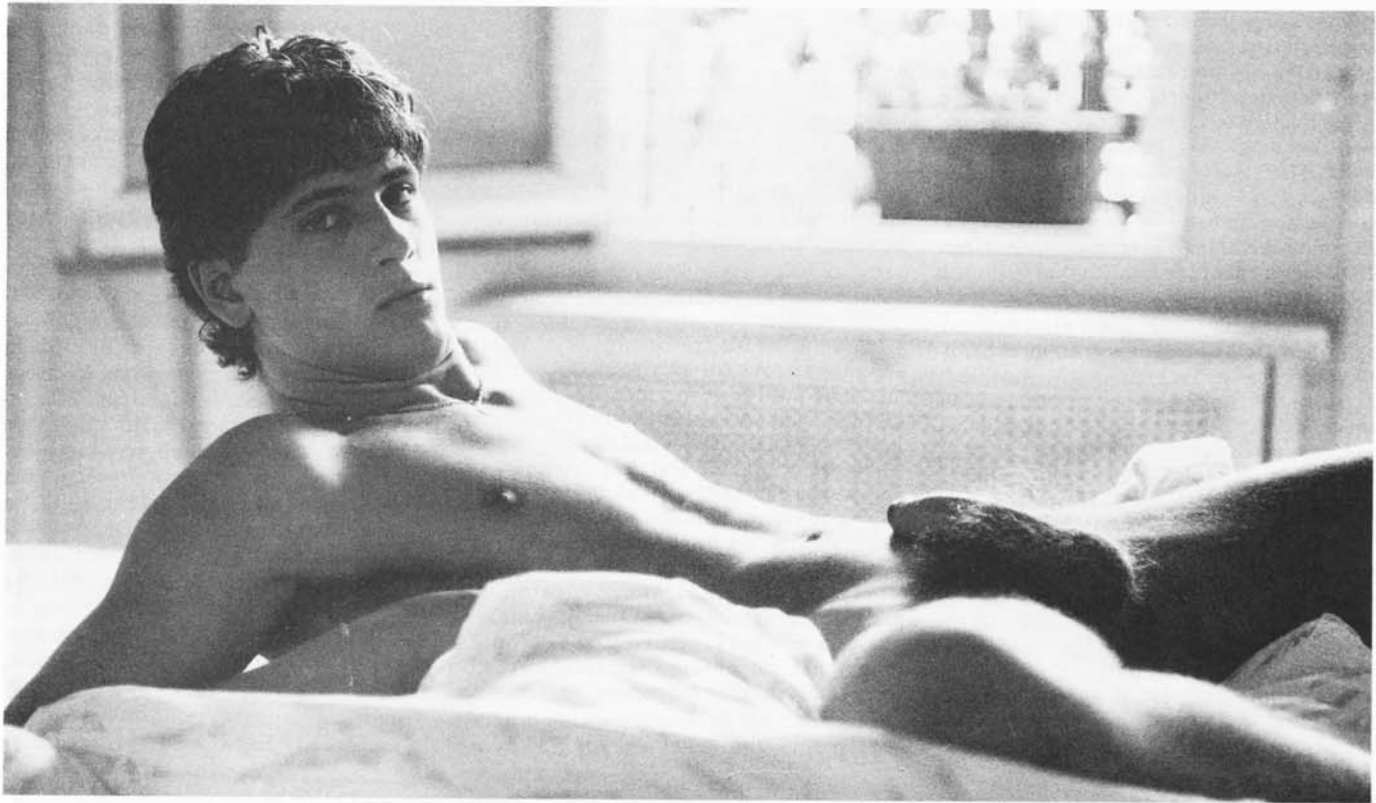
Óvatosan kell használnunk az „egyház véleménye” kifejezést. Szoros értelemben ez csak akkor helytálló, ha egy tételt a világ püspökeinek egyetemes zsinata vagy a római pápa mint az egész keresztény közösség földi vezetője, Szt. Pétertől örökölt apostoli hatalmánál fogva ünnepélyesen (dogmaként) kihirdet. Ilyen dön-

kérdésről. Eszerint a kereszténységnek egy normarendszere van, nem kettő: külön a hetero- illetve a homoszexuálisok számára. A testi önmegtagadás, a cölibátus kétségtelenül tiszteltreméltó, mind gyakorlati, mind transzcendens értékeket hordozó életforma. Viszont erre mindig Isten hívja meg az embert, s e hívás nem kényszer. A meghívott szabadon dönthet, hogy igennel vagy nemmel válaszol, s mindkét úton a szent élet tág lehetőségei várják. Igaz ez a heteroszexuálisokra, amit senki nem vitat. De éppúgy igaz azokra is, akik életük egy pillanatában ráébredtek homoszexuális mivoltukra, és elhatározásuktól függetlenül ezen a vonalon fixálódtak. Transzcendens léptékben nincs diszkrimináció! A szentírás ezt úgy fogalmazza: Isten nem személy-válogató.

Róma hallgat. Mindeddig nem élt, s feltehetőleg soha nem is fog élni jogával, hogy a két szemben álló nézet között ünnepélyesen igazságot tegyen. A homoszexuálisok tekintélyes

sokat a MÁSOK hasábjain. (Bár megértem azt is, ha két ember, egymásra találván, nem kíván nyilvánosság elé lépni, és kivonulni a „meleg közéletből”).

Még egy lényeges szempont: aki keresztény, az szexuális hovatartozásától függetlenül magától értetődőnek tekinti, hogy az ember végső célja Isten, és teremtménytől – a legtúesebb szerelemben sem – soha nem kaphatunk annyit, mint a Teremtőtől. E ponton maximálisan egyetértek a levélíróval, de tisztelettel megemlítem: hadakozása nem a homoszexuális kapcsolat, hanem az ateizmus ellen irányul, és azonos véleményem ellenére le kell szögeznünk, hogy a MÁSOK nem missziós vagy hitvédelmi folyóirat. Személy szerint örömmel venném, ha minél több Isten felé forduló testvérrel találkoznék a melegek között, de tudom, hogy ez nem térítő cikke e helyt való publikálása által fog megvalósulni; egyenesebb és járhatóbb út a személyes példamutatás,

tés hiányában legfeljebb uralkodó teológiai nézetről beszélhetünk, amely az idők során változhat, szemben az úgynevezett tévedhetetlen hitigazságokkal. Nos, az eltelt kétezer év folyamán az egyház sem támogató, sem ellenző dogmát nem fogalmazott meg a homoszexualitásról. A II. Vatikáni Zsinat (1962-65) behatóan vizsgálta a férfi és nő kapcsolatát, a házasság szentségét, de az alternatívák problémájától szándékosan távol tartotta magát.

Az erkölcs-teológusok véleménye megoszlik. Többségük bűnnek tekinti az azonos neműek testi kapcsolatát. Am több ország püspöki kara kifejezetten ellentétes álláspontot foglal el, körülbelül abban a szellemben, ahogy a MÁSOK előző számában megjelent cikkemben írtam a

létszámú kisebbséget alkotnak, de mindenképpen kisebbséget. Az egyház pedig olyan kérdésekben mond csak hivatalos véleményt, amely a keresztények összességét érinti vagy érintheti. Am ha az említett országok (pl. USA, Spanyolország) püspöki karának megnyilvánulásai radikálisan ellentmondtak volna a kinyilatkoztatásnak, akkor Róma ezt nem hagyta volna szó nélkül. E hallgatás tehát nagyon is sokatmondó.

Más kérdés, de szeretném megjegyezni, hogy szerencsésebbnek mondhatom magam a levélírónál, mert tudok évek óta fennálló, harmonikus párok kapcsolatokról, nem egyről, és nem kizárólag a legifjabbak körében. Mindazonáltal magam is szívesen olvasnék – követendő példa gyanánt – ilyen témájú beszámolókat, vallomá-

alkalmasint egy nem szex-, hanem Jézus-centrikus, homoszexuálisokból álló közösség létrehozása. Ehhez (a szerkesztőség címére) minden érdeklődést, jelentkezést szeretettel és örömmel várok.

Végül hadd feleljek – „szerzői subjektívizmusomnak” engedve – a szentírás szavaival egy ki nem mondott, aggódó kérdésre: Vajon egy homoszexuális párok kapcsolatban megvalósulhat ugyanaz az isteni jelenlét, mint férfi és nő között, a házasság szentségében?! Az 1Jn 4,16-ban olvashatjuk a megnyugtató választ: „Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is benne marad.”

Márpedig a kitartás erénye nem a heteroszexuálisok kizárólagos privilégiuma.

Ferenczy Bence

A DEMOKRÁCIA SZAMIZDATJAI

Az elmúlt években Magyarországon sok új, alulról szerveződő médium jelentkezett. A Magyar Narancs, a Fekete Doboz, a Tilos Rádió és más közösségi rádiók, a független kazetta- és lemezkiadó cégek sora tartozik ide. Mellettük alternatív csoportokhoz kapcsolódó újságok – a feminista Nőszemély, a homoszexuális MÁSOK, az Anarchista Újság, zöld lapok, fanzinek is nagy számban jelennek meg. Ezek a legtöbbször csak érdekességként emlegetett kezdeményezések új nyilvánossági mezővé állnak össze. Ideje kimondani: sok bajjal és részleges sikerekkel Magyarországon is megjelent az alternatív média szférája.

Helyzeti alternativitás

Ma – a kormánynyomás és a gazdasági kötöttségek ellenére – szabad a sajtó, nincsenek széles körben érvényesíthető politikai tabuk. A média egy része mégis erősen hátrányos helyzetben van, bár nem feltétlenül rendszerellenzéki ügy, mint a pártállam idején (az anarchisták persze igen, és bizonyos értelemben a feministák is). E médiának viszont kicsi a közönsége, politikai és gazdasági nehézségekkel bajlódik. Tehát a nagy, felülről építkező, állami vagy (általában nyugati) magántulajdonban lévő médiákhoz képest alternatív az alulról szerveződő, általában közösségi tulajdonban lévő médiumok helyzete.

Ők tehát helyzetük miatt alternatívok egyelőre. De másrészt azért is, mert hangsúlyosan képviselnek alternatív (kisebbségi, zöld, antiszexista, antirasszista, új zenei, kulturális) értékeket, megszervezik és felmutatják őket.

A valódi alternatívok

A másik oldalon a „valódi” alternatív lapok kizárólag alternatív értékeket képviselnek. Ilyenek a Nőszemély, az Anarchista Újság, a MÁSOK, s a zöld újságok a 3. Parttól az ökológiai buletinekig. Ők egyelőre nem tervezik a nagy médiába való belépést. Helyzetük alternativitásánál fontosabb, hogy teljes értékűviláguk az. Mégpedig nem pillanatnyi

hátterbe szorítottságuk miatt, hanem azért, mert a mai politikához, kultúrához, politikai kultúrához, hatalmi szervezetekhez képest gyökeresen eltérő víziót képviselnek: a patriarchátus, a szexizmus, a homofóbia, a rasszizmus, az állam, a természetrombolás eltörlését. Egy olyan társadalomét, amelynek alapértékei a kulturálisan alkotott nemi szerepek szabad választása, a türelem, az etnikai pluralizmus, a multikulturalizmus, az ökológiai érzékenység, a szabad szerveződés és az uralommentes kommunikáció.

Állandó anyagi gondokkal küszködnek. Aktivistáik legtöbbször társadalmi munkában működtetik őket.

Mi lenne ha...

Mi lenne, ha Magyarország normális ország lenne? Akkor az alternatív médiumoknak ma igencsak más helyzete és szerepe lenne. A Fekete Doboz például kisebb regionális hírtelevízióvá nőtte volna ki magát. Rengeteg fiatal és értelmiségi hallgatná a Tilos adásait – ahogy Amerikában az egyetemi rádiókat –, mert itt a legjobb a zene, és nem kell a magnóval vacakolni. Az alternatív mozgalmak is azt a helyet foglalnák el, amit nyugaton. A progresszív értelmiség fő témája a meleg és a nők helyzete, meg az ökológia lenne, más kisebbségek témáival együtt. Itt egyelőre mindez érdekesség.

Részben tehát strukturális – jogi, gazdasági, piaci és politikai – akadályok nem

engedik kibontakozni a félperiféria alternatív médiumait.

Társadalmi és ízléskorlátok

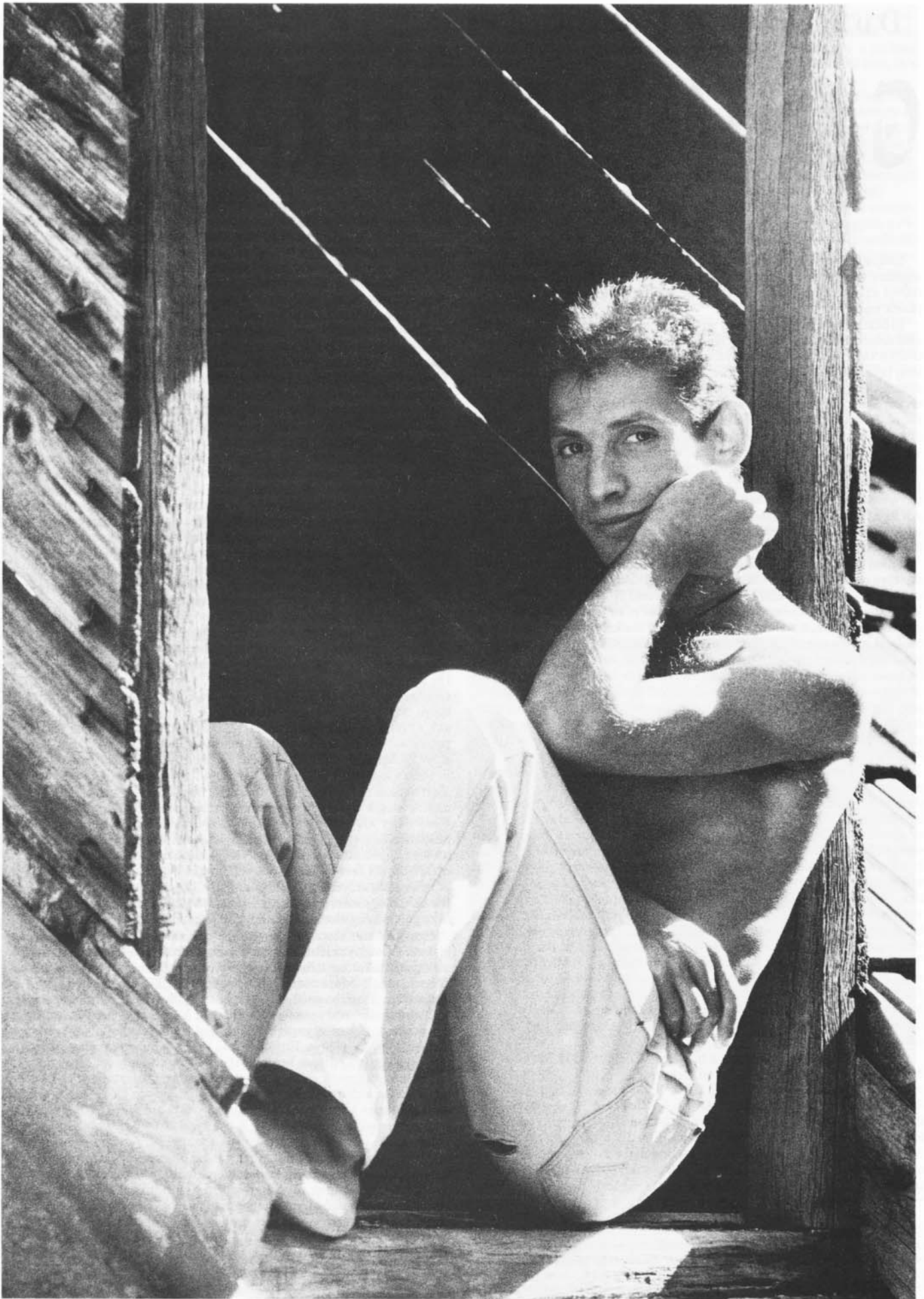
Emellett társadalmi előítéletek akadályozzák őket. E médiumok ugyanis a mögöttük álló csoportok, szervezetek – a Feminista Hálózat, a meleg egyesületek, a Budapesti Anarchista Csoport, az Alternatív Háló, a zöld egyesületek és mozgalmak – identitását fejezik ki. E csoportok – főleg a meleg és a feministák esetében – egyelőre főleg védekezéssel vannak elfoglalva a rájuk vonatkozó előítéletek miatt. Ezen akadályok kivédésének stratégiája, hogy az alternatív médiumok sokféle formában együttműködnek. Közös akciókat tartanak, népszerűsítik egymást.

Eddig senki sem elemezte egységes keretben e médiumok működését. Senki sem dolgozta fel történetüket, nem értelmezte őket egy nyilvánossági mező részeként és nem méltatta jelentőségüket sem. Az alternatív médiumok pedig Magyarországon eddig ismeretlen alternatív értékeknek, identitásoknak, témáknak, stílusnak és intézményi formáknak adnak nyilvánosságot.

Kérdés, hogy az alternatív médiának milyen kilátásai vannak a közeljövőben. Változtat(hat)na-e egy liberális(-szocialista) kormányzat a helyzetükön, és egyáltalán kívánatos-e a kormányzati beavatkozás e szférába? Egyeseknél talán igen. Másoknál fokozatosabb ám realisabb túlélési és növekedési stratégia lehet, ha arra törek-szenek, hogy a nagy, mainstream média reflektáljon az alternatív médiumokra. Ez a stratégia azt kívánja, hogy a nagy médiába is bekerüljenek az autonóm média értékei és témái, s hogy a liberális és szocialista közvélemény-formálók szembe-ülszjenek azzal: a progresszió új értelmezése is létezik Magyarországon, amelyeket érdemes támogatni.

Sükösd Miklós
(Magyar Narancs V. évf. 34. szám)

Dominique Fernandez

GANIMÉDESZ ELRABLÁSA

8. rész

Széles körben elterjedt vélemény, hogy a zenének semmi köze a nemiséghez (hogy a zene nemtelen). Gyanús minden kísérlet, amely egy zenei művet az alkotó szexuális életével hoz kapcsolatba, és ennek két magyarázata van.

Először is úgy tartják, hogy az az ember, aki a hangok anyagatlan szubsztanciájából szövö a tiszta harmónia kitapinthatatlan hálózatát, mentesítve van a közönséges halandók életét irányító törvények alól. Szinte nem is tartják földi lénynek. A kegyes hagiográfia kitérte a nagy zeneszerzők életrajzából a közönségesnek ítélt részleteket. Mozart fiatalkori arcképére sokáig egy testetlen és libidó nélküli kerubnak a vonásai fagytak rá. Henri de Curzon, aki a Pion kiadónál 1928-ban „új és teljes fordításban” jelentette meg a leveleit, kihagyta az unokahúgához írt, ürülékkel viccelődő leveleit, amelyek inkább illenek egy bakához, mint a paradicsom lakójához. Franciaországban 1986-ig kellett várni, hogy megjelenjék a teljes, csorbítatlan levelezés (Flammarión). Satie rajongói ugyancsak meg lennének lepve, ha megtudnák, milyen bűzös táptalajból nő ki a látszatra oly testetlen *Gnossiennes* és a *Gymnopédies*. Elmúltak azok az idők, amikor a zongora fiatal lányok számára volt fenntartva, de a közönség mulysága még sokáig eltart.

Mivel a homoszexualitás még nem is olyan régen bűnnek számított, a cenzúra ezen a területen fokozott éberséggel őrködött. Míg Éditha és Richard Sterba alapvető könyve, a *Beethoven and His Nephew* meg nem jelent, (franciául 1955-ben adták ki *Beethoven et sa famille* (Beethoven és családja) címmel, a zeneszerző és Karl nevű unokaöccsének viharos kapcsolatát a zeneszerző „gonoszságával” magyarázták. Az igazság egészen más: mint ahogy gyakran megtörténik azokkal, akik egy bevallhatatlan hajlamot elfojtanak, Beethoven, aki nagyon erős szenvedéllyel vonzódtott unokaöccséhez, ezt az érzelmet gyűlölködő féltékenységgé alakította át, ami végül is öngyilkosságra taszította szenvedélye tárgyát. A könyv természetesen botrányt okozott, és az *Örömóda* rajongói a zeneszerzők anyagi lelkületének dogmájára hivatkozva továbbra is elutasítják a következtetéseit.

Ez a naiv eszményítés sokáig érvényes volt a Csajkovszkij és a madame von Mecket összekötő különleges kapcsolat értékelésére is. Nagyezsda von Meck moszkvai nagyvilági dáma volt, milliomos, több kastély tulajdonosa, aki egész Európát beutazta egy speciális vonatkocsiban, amelyben magával vitte fegyvereit is. Őt magát hatalmas kihaszálatlan energia feszítette, bánat ilte meg viharos lelkét, és fellángolásaira a zenében keresett enyhülést. De nem akármilyenben: Mozartot „botrányosan vidámnak” találta, ragyogó ujjongását pedig a „tehetségtelenség” jegyének. Viharos szenvedélyekre vágyott, Beethoven felcsigázott pátoszára, vagy Schumann „tüzes szomorúságára”. Muszorgszkij közönségesnek és hangskodónak találta és csodálkozott, hogy egy tizenhétéves francia vendége, Claude Debussy örömet lelten ebben az exotikus durvaságban. Tizenegy gyermeket szült báró férjének, akit sosem szeretett, és negyvenéves korában megöregyült. Ez az izzásig hevült kékharisnya lett a főszereplője a legkülönösebb kalandnak, amelyben egyszerre mulatságos és fenekölt szerepet játszott. A középkori lovagi szerelem hősnőinek mintájára úgy ajánlotta fel életét egy férfinak, hogy semmi megfogható ellenérték nem kért cserébe.

Ez a férfi nem volt más, mint a már híres Csajkovszkij. Madame von Mecket annyira felkavarta az I. zongoraverseny, hogy rögtön írt a zeneszerzőnek, és felajánlott neki havi 1500 rubel támogatást, hogy szabadon ádadhassa magát az alkotásnak. Csak egy feltételt szabott: sosem találkozhattak személyesen, csak levélen keresztül tarthatták a kapcsolatot. Csajkovszkij eleget tett ennek a feltételnek. Mint II. Lajos Wagner esetében, Madame von Meck is kérkedve töltötte be a mecénás szerepét. És ugyanolyan naivan is. Semmit sem tudott Csajkovszkij magánéletéről, aki a jótevőnőjével szembeni hála és irtózat között ingadozott. A bárónő majd

Idén jelenik meg Dominique Fernandez Ganimédész elrablása című könyve, Tótfalusi Ágnes fordításában. A tanulmány sorra veszi a világ műalkotásainak legnagyobbjait és azt elemzi, miképpen jelenik meg bennük a homoszexualitás. Nemcsak a művekkel, alkotóikkal, hanem műzsáikkal, megrendelőikkel, politikai-társadalmi környezetükkel is foglalkozik. Ez nem pusztán lexikon, ugyanis elemzés és véleményt is mond. Az Európa Kiadó lehetővé tette számunkra, hogy a kötetből, megjelenéséig, egy-egy részt bemutassunk olvasóinknak.

megőrült a féltékenységtől, amikor híret vette a zeneszerző házasságának, megkönnyebbült és győzedelmesen ujjongott, amikor a házasság fiaskóval végződött; Csajkovszkij néhány napon belül elhagyta feleségét. Mi volt az oka a csődnek? A bárónő mégcsak nem is sejtette. Pedig az volt az igazság, hogy a zeneszerzőnek csak a rejtőzködésen járt az esze, és hogy ez a siralmasan végződött házasság (a házassági évkönyvek egyik legnépszerűbb házassága) csak takaróul szolgált a számára.

Amikor az ember az elképesztő Vlagyimir Volkov 1983-as Csajkovszkij (Julliard) című könyvében azt olvassa, hogy a zeneszerző nem is volt homoszexuális, akkor különösen hálásnak kell lennie Nyina Berbovévának az ő Csajkovszkijéért, (1937, az Actes/Sud 1987-ben újra kiadta), és Wanda Bannournek a különös von Meck báróné című könyvéért (1988), hogy végre szakítottak az életrajzírók kötelező képmutatásával és hazudozásával. Csajkovszkij olyan országban élt, ahol sem hajdanában sem most nem lehetett kibújni az erkölcsi szigorúság alól. Az engedetleneket Szibériába való száműzetéssel büntették, hajdanában éppúgy, mint most. Állítólag egy magas udvari méltósággal folytatott viszonya után a barátaitól álló becsületbíróság parancsolta Csajkovszkijnak, hogy legyen öngyilkos. Tehát halála oka nem a kolera volt, mint Ken Russel filmjében (*Music Lover*, 1971), hanem öngyilkosság. A szemérmeskedők persze elvetik ezt a változatot, amire pedig megalapozott jelek utalnak. Bizonyos szempontból ez is rituális gyilkosság volt, ami Csajkovszkij a szexuális elhajlók mártírológiájába, Oskar Wilde és Pasolini közé emeli.

És a dáma? Tizenegy év múltán beszüntette az apanázst. No nem azért, mintha felfedezte volna, hogy Csajkovszkij az ő rubeljeiből fizeti moszkvai kocsislegényeit és a firenzei ragazzikat, hanem azért, mert magáraismeret a *Pikk dáma*-nak, bálványa utolsó előtti operájának kegyetlen, zsarnoki és gonosz hősnőjében. Ugyanakkor úgy imádta Csajkovszkij, hogy az elszenvedett sértés ellenére sem szánta el magát a szakításra soha. Sőt, csak két hónappal élte túl a zeneszerzőt: ezzel megtisztult szenvedélye neveléséig voltál is. Barbey d'Aurevilly lángoló regényéből, az *Öreg szeretőből* vette az ötletet, hogy özevgyi viseletét ragyogó színű ruhákra cserélje, az talán megfiatalítaná. De ezzel a feltétel nélküli kötődéssel, ezzel a titokzatos áhitattal, de még a maga és Csajkovszkij közé parancsolat tilalommal is inkább Izoldára emlékeztet minket, egy szegény szláv Izoldára, akit túlfeszít a mélabús Trisztánja utáni vágyakozás.

Ezen a kettőn kívül vajon nem is volt több homoszexuális zenész? Nem azért akarok új beavatottakat toborozni, hogy minél hosszabb legyen a homokos zenék lajstroma, hanem mert meg szeretném vizsgálni, hogy néhány nagy alkotót mennyire befolyásoltak az erkölcsi. Eléggé hihetetlen lenne, hogy pont a zenészek között kevesebb a homoszexuális, mint az egyéb művészek között. Lullynél nem titokzatoskodtak; elvégre olasz volt, sőt firenzei, és táncos – könnyű és felszínű figura, nem meglepő, hogy eltévelyedett. No de Bellini? Chopin? Vagy Brahms? És hogy Ravel? És oly sokan mások, akik felett kétség lebeg, bár ezt a kétséget a rajongók mindig eloszlatják a zenéjük anygali jellegére hivatkozva.

Franz Johann Vietz, kovács és fegyverkovács, céhének elnöke, a megbízható és köztiszteltetnek örvendő kézműves feleségével és három gyermekével Zuckelmantelben, a sziléziai osztrák kisvárosban élt. A hétéves háború, amely Mozart születésének évében, 1756-ban tört ki, teljesen tönkretette. Pánikba esett, és a céh kasszájába nyúlt. Börtönbe vetették, meghurcolták, majd száműzetésre ítélték. Vándorlása közben koldulásra kényszerült, gyalog eljutott Bécsbe, ahol aztán meghalt. Negyven évvel később, 1797-ben lánya, Elizabeth, aki Franz Schubert iskolamester és tanító felesége lett, világra hozta az ifjabb Franz Schubertet. Ez a nagypapa különlegesen fontos volt a zeneszerző életében, bár csak az előéletéhez tartozott. Az előéletéhez egyrészt azért, mert időben előtte élt, de azért is, mert hatalmas árnyékként elfoglalta unokája tudatalatti világát. De milyen agyremek előidézője volt? A csavargás és a száműzetés, természetesen. De főleg a becstelensége és a szegény. Az életrajzírók szeretik úgy beállítani Schubert életét, mint a jogai elismertetésére törekvő művészi szándék és a társadalom korlátolt értetlensége közötti kilátástalan harcot. De én nem tudok megszabadulni a gondolatától, bár nem tudom tanúval vagy látható dologgal megindokolni a feltevésemet, hogy Schubertet az elbukott fegyverkovács szelleme akadályozta meg az előrejutásban, ez a minta szorgalmas szüleinek becsületes példája ellenére is annyira megbénította, hogy tudat alatt a saját bukására törekedett.

Kevés ilyen szomorú, magányos és szegényes életet ismerünk. És kevés ilyen elhibázottat. A karrierje? Sosem keresett annyit, hogy fedezze saját szükségleteit, és mint Van Gogh, biztos kenyérkereset és pénz nélkül

tengődött. Lemondott az apja hivatásáról, a tanítói pályáról, de sosem próbált ízlésének megfelelőbb állást elnyerni. 1821-ben Karintia kikötői színházának korrepetitora lett, de néhány hét múlva lemondott. 1825-ben elszalasztotta az alkalmat, hogy a királyi udvar orgonistája lehessen. 1826-ban megpályázta a helyettes-karmesteri állást, de nem járt sikerrel. Nem kért belőle, vagy ő nem kért magából? Bizonytalanság, nyomor.

Ráadásul érzelmileg is csödbe került. Beleszeretett a fiatal Therese Grobba, aki 1824-ben a Schubert család plébániatemplomában első miséjét énekelte, de hat évvel később hagyta, hogy máshoz menjen feleségül (mint Tonio Kröger, mint Pavese). Második, egyben utolsó szerelme Karolin Esterhazyhoz fűzte, akit arisztokrata atyja kastélyában zongorázni tanított. Tehát egy grófkisasszonyt szeretett, aki természetesen elérhetetlen magasságban lebegett a kis tanár felett, és nem is tartotta többre az inasánál. Vesztesnek született, és az is maradt. Ráadásul szenvedélyesen csúnya is volt, és talán hogy csúnyaságát hangsúlyozza, nem elégedett meg azzal, hogy alacsony, kövér, göndörhajú és vaksí volt, még az alváshoz sem vette le a szemüvegét. Onkinzó humora volt. Egy prostituálttól beszerzett vérbaj gyötörte 1823-tól korai haláláig. Nem találta az összhangot a szíve és a nemisége között. Tudjuk (például Baudelaire esetéből), milyen bevallatlan nőgyűlölet húzódik meg egy ilyen konfliktus mögött. Anselm Hüttenbrenner naivitása kell ahhoz, hogy Therese és Johann Bergmann pékmester házasságával hozza kapcsolatba a bagószagú és ápolatlan fogú Schubertnek azt a kijelentését, amit szívesen fitogtatott barátai előtt: „mély ellenszenvvel viseltem Éva leányai iránt”.

Tényleg, és a barátai? Már eleget beszéltek a jótékony hatásokról, a meleg közösségről, a kávéházi estékről, a „schubertiádák”-ról, amikor magánházakban, két frissítő között a zeneszerző melódiáit játszották. Kicsit kevesebb szó esett arról, hogy szörnyülködtek, amikor először hallották a *Winterreise*-t (a Téli utazás-t). Megérintette őket annak a magánynak a mélysége és a hidege, amelybe, távol az ő mesterkélt gondoskodásuktól, társuk merült és süllyedt. A hozzá legközelebb állók épp olyan korlátoltak voltak, mint a bécsi nagyközönség, és csak dalai „báját” becsülték és a számukra rögtönzött keringők és táncok „vidámságát”. Vajon mit nyújtott nekik ezek a zenei Júdások?

Schubert férfi-barátságainak története még megírásra vár. Meg kell említeni egy pár nagyon érdekes részletet: csak tizenegy éves volt, amikor kollégista lett a konviktusban, ahol szenvedélyesen megszerette egy nála nyolc évvel idősebb társát, Joseph von Spaunt, aki később is belső barátja naradt; az is tény, hogy huszonnégy éves korában éppen egy nála hét évvel fiatalabb fiúhoz vonzódott szenvedélyesen, Moritz von Schwindhez, a későbbi romantikus festőhöz, aki Bauerfeld, közös barátjuk szerint „karcsú és közepes termetű ifjú volt, pontosan egy szép fiú”. És még: amikor 1816-ban elhagyta az atyai házat, nem egyedül lakott, hanem egy barátjához költözött. És hogy hívták ezt a barátot? Franz Schober. Mintha alteregók vagy ikrek lettek volna. Az alteregó témája nyújt alapanyagot Zwillingbrüder (Az ikerfiúk) című daljátékához éppúgy, mint a Schwanengesang (Hattyúdal) Doppelgängeréhez. 1826-ban visszatért Schoberhez, és megint vele lakott. 1818-ban Mayrhofer Spaun, Schorber, Mayrhofer és még sokan mások írták azokat a szövegeket, amelyekre Schubert a zenéjét komponálta. Az együttlakást anyagi ok (túl szegény volt ahhoz, hogy önálló lakást bérelhessen) és esztétikai ok („kizárólag csak a szépségre törekedtünk, az egyesített mindnyájunkat” – részlet Schubert Schobernek írt leveléből) is igazolta, de szerintem egyik ok sem elegendő magyarázat. A szegénység, (részben szándékos szegénység, mivel semmit sem tett ellene) kiváló alibi az együttéléshez; Schubert azzal az indoklással nem vette feleségül Therese Grobot, hogy nem alkalmas rá a helyzete. A szép közös szeretete? A szublimáció jól ismert kisegítő eszköze. Persze nem azért idézek egy másik részletet Bauerfeld emlékeiből, hogy feltétlenül a kis csoport tevékeny homoszexualitására következzünk belőle. „Moritz von Schwind az ifjúság minden édességével és bensőségével fordul a mester felé. Teljesen szerelmes volt belé. Schubert is a szíve közepében hordta az ifjút, és viccesen kedvesének nevezte.” Sajnos Schubertet a lehető legrosszabb dolog kínozza: szégyenlős énjé, ami saját magát is letagadta, és pusztá, bevallhatatlan és megformálhatatlan létezésével minden célt értéktelenné tett. Ő hajtotta Schubertet a kávéházakba, ültette a férfiak közé, miatta állt lesben a dohányfüst felhőjében.

Sorsa két szempontból is kivételes: kevés nagy zeneszerző akad, akinek az elismerése oly sokáig váratott magára (életrajzi szempont); és kevesen voltak, akik oly makacs heveséggel büntették magukat (lélektani szempont). Hatszáz darabot komponált már, amikor első dalának 1818-ban kiadót talált. 1821-ben Franz Xaver Mozart útinaplójában „kezdőként” emlegeti Schubertet, aki addigra már háromszáz dalt, mintegy tíz vonósnégyest, legalább annyi zongoraszonátát, négy misét és hat szimfóniát írt. Az első féliskert az *Erlkönig* 1820. december 1-ji félig nyilvános előadásán aratta, itt „elnyerte” a sikert (vagy itt végre elfogadta?), amikor már maga mögött tudta hatalmas zenei termésének több mint kétharmadát. Életében egyszer adták elő műveit nyilvános koncerten, 1828. március 26-án. A programban: dalok, kórusművek, a G-dúr vonósnégyes egy tétéle, és az esz-moll trió volt. A *Téli utazás* és az esz-moll hármas kivéte-

lével a kortársak nem ismerték a legnagyobb műveit, és Schubert sem halotta élőben soha a teljes G-dúr vonósnégyest, a C-dúr vonósötöst, a három utolsó zongoraszonátáját, az esz-moll misét, a *Pásztor a sziklán* dallamát, a C-dúr szimfóniát, amit Schumann fedezett fel 1839-ben, és a három *Klavierstück*-öt, amit csak Brahms adott ki 1868-ban.

A kiadók és a koncertszervezők lelki süketségéről van szó? Meglehet. Felejtjük el egy pillanatra ezt a magyarázatot. A számtalan (mintegy tízenöt) félbehagyott operakíséret, a hiábavaló reménykedés, hogy be tudja mutatni valamelyik befejezett operáját, a hiábavaló harcok a Rossiniért és az olasz operákért lelkesedő impresszáriókkal, Schubert karrierjének különösen szomorú fejezetét alkotják. De miért próbálkozott makacsul egy olyan műfajjal, amelyben nem volt igazán tehetséges?

Beethoven személye kulcsot adhat a megfejtéshez. Schubert eszevesztetten csodálta híres, idősebb kortársát. Már 1814-ben lángra gyúlt a *Fidelio*-ért, és az 1822-es újrabemutató csak megerősítette a lelkesedését. Ott van minden új művének bemutatóján, és utolsó betegsége idején az op. 131-es vonósnégyest játszatja a szobájában. Amikor haldoklik, fivérének, aki azzal próbálja megnyugtatni, hogy „Abban a szobában vagy, amelyben idáig voltál, és a saját ágyadban fekszel”, ezekkel a különös szavakkal válaszol: „Nem, ez nem igaz, Beethoven nincs itt.” Bécsben, ahol mindketten éltek, és Schubertnek igazán lehetett alkalma, hogy egy kávéházban vagy színházban találkozzék a mesterrel, de sohasem merte megközelíteni. Soha nem merte meglátogatni, hacsak egyszer nem, a ravatalánál. Lehetséges, hogy Beethoven árnya bénította meg annyira a fiatalembert, hogy kezdetben csak azokban a műfajokban próbálkozott, ahol szabad volt a pálya: dalokkal, keringőkkel, négykezes darabokkal. Ami a szonátákat, vonósnégyeseket, szimfóniákat illeti, azokkal kezdetben annyira zavarban volt, hogy botladozik, dadog, megtagadja őket. És ez a „kezdetben” Beethoven haláláig, 1827. március 26-ig tart. Csak abban a húsz hónapban, ami még a saját életéből maradt, tud végre Schubert is kibontakozni. 1827-ben megírja két trióját zongorára, hegedűre és gordonkára; decemberben a két zongora impromptus-sorozat; 1828 márciusában a *C-dúr Szimfóniát*, áprilisban a négykezes *f-moll zongorafantáziát*, májusban a *Klavierstücke* darabjait, júniusban az *Esz-dúr Misét*, szeptemberben a *C-dúr vonósötöst*, szeptemberben a *C-moll, A-dúr és B-dúr szonátát*. Vajon a halál előérzete magyarázza ezt az igyekezetet?

Büntudatosan és félrevonultan élt, és ennek megfelelően egy körülmények sújtotta jó fiú emlékét hagyta maga után.

(folytatjuk)

HOMÉROSZ

CLUB

MEGNYÍLT

1993. szeptember 12-én

megnyílt

a

HOMÉROSZ CLUB 21

1066. Budapest, Jókai utca 31.

(Telefon: 1125-857)

Szeretettel várjuk

meleg, biszex és lesbikus
barátainkat kellemes, zártkörű,
exkluzív környezetben,
élőzenével, szolid árakkal.

Belépő nincs, kötelező fogyasztás: 300 forint

Nyitva: 22 órától hajnali 5-ig

Minden szombaton 23 órakor műsor

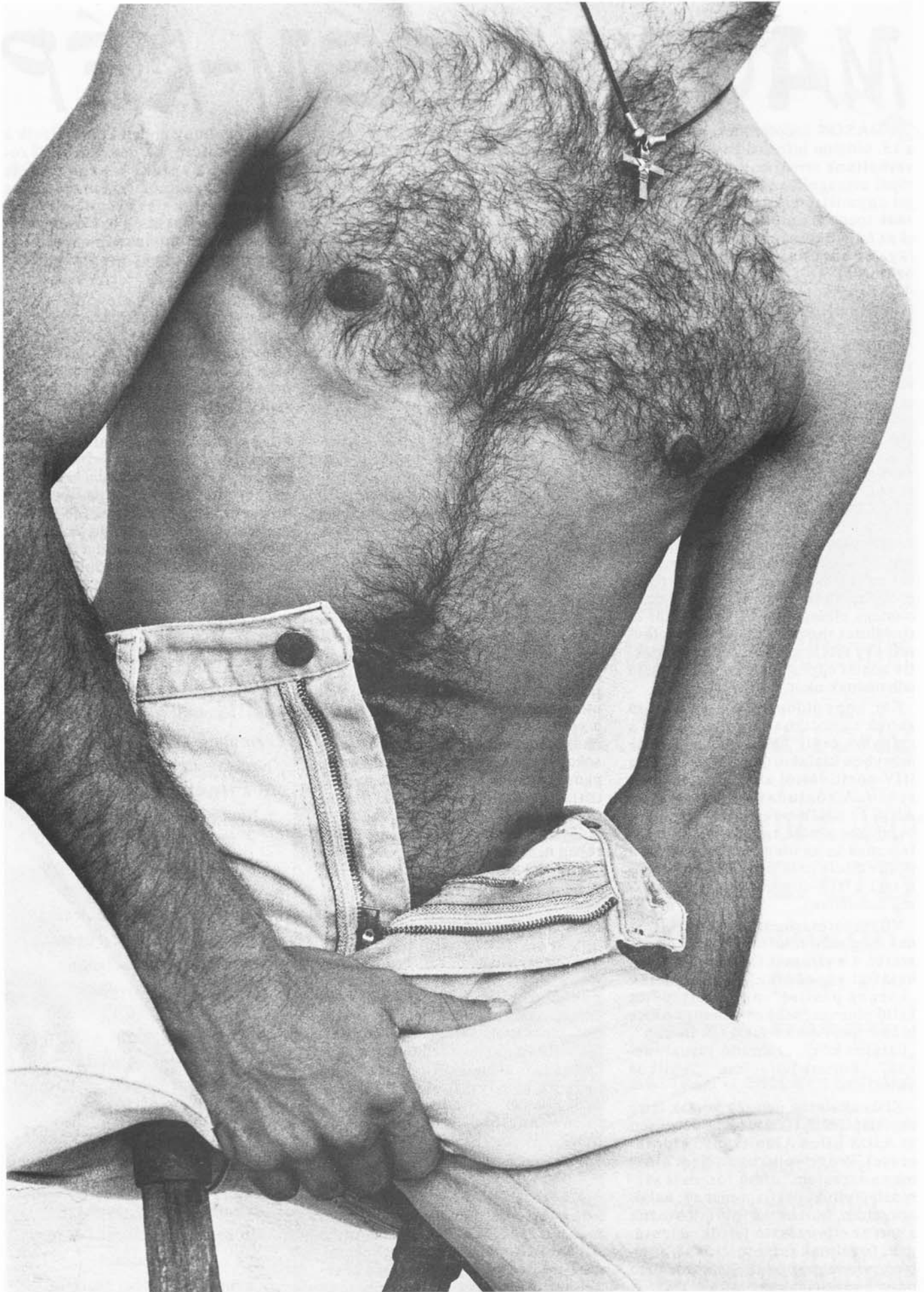
A CLUB

csütörtökön,
pénteken és
szombaton

zártkörű estét rendez,
de a hét többi napján is
várja vendégeit
meleg szeretettel.

Asztalfoglalás is lehetséges.

HIRDETÉSEK

Budapesti társkeresők

(postaköltség: 10 Ft)

- Az egyedülléttől már nagyon nehezen tudok aludni. Társra, baráttra lenne szükségem, akivel boldogan élhetnék testi-lelki kapcsolatban. Hosszú ideig tartó kapcsolatra vágyom egy 18 és 30 év közötti fiúval, aki sportos, életvidám, sok szeretetet tud adni egy 23 éves, szőke hajjú, kék szemű, 170/65, jóképűnek mondott sportos fiúnak. Az együtt eltöltött időt boldogan és megértésben tölténék el. Minden érdekelt, mindent szeretek csinálni. Nem vagyok nőies, műveletlen sem. Ha hirdetés sem elnyerte a tetszésedet, akkor írd le a leveled mellé tedd a fényképedet is, mert szeretem látni kinek írok. Címedet, vagy telefonszámodat pontosan írd le (B. Kristóf, te is!). Jelige: Köszönöm leveled és a fényképet 3-10/1.

- 22 éves, jó megjelenésű, 184 cm magas srác keres korban hozzáillő (25-nél nem idősebb), szőke, kék szemű fiút. Én szeretek teniszezni, úszni, kirándulni, zenét hallgatni és filmet

nézni. Sok hülyeség belém rekedt, úgyhogy nem unatkozniál mellettem. De azért általában komoly vagyok. Bővebbet majd telefonon vagy levélben. Jelige: Secret Power 3-10/2.

- 24 éves józan életű, reális gondolkodású budapesti srác szívesen oboázna alkalmakként hasonló beállítottságú 20-30 év közötti budapesti srácnak. Lakás kell! Ha van fénykép, jó lenne, de ha nincs az sem baj. Jelige: Kíváncsi fiú 3-10/4.

- Szia! szeretnék megismerkedni egy olyan fiúval, akinek igénye van arra, hogy megossza valakivel az élet jó és rossz dolgait. Aki tisztán szívből tudna szeretni és mindazt viszonzni, mit én is nyújtok és érzek iránta. Keressük meg egymásban a boldogság kék madarát. Ha te is szeretetre és boldogságra vágysz, ne habozz tovább, írd meg ma! Válaszodat várja egy bajuszos, barna szemű, hajjú, közepmagas, jóképű, kellemesen szőrös, vidám természetű, intelligens, passzív, lány szerepet kedvelő 26 éves fiú. Ami veled kapcsolatban még fontos lenne, hogy 30 évesnél fiatalabb, bajuszos, szőrös, izmos testű, ak-

INGYENES SZOLGÁLTATÁSUNK

Aki hirdetni szeretne a MÁSOK-ban, fog egy párlapot és kézzel vagy géppel néhány sorban leírja, amit ismertetni szándékozik. Tesz hozzá egy jeligét, végül zárójelben megadja a címét, ahova a válaszleveleket elküldhetjük. Ezt a címet természetesen nem közöljük le lapunkban.

Aki a hirdetésre válaszolni akar, levelet egy bélyeggel ellátott borítékba tegye, de ne címezze meg, mert a címet mi írjuk rá. Ezt így egy borítékban küldje el a mi postacímünkre: 1461 Budapest, Pf. 388.

A bélyeg ára budapesti címre 10 forint, vidékre 17 forint, külföldre 45 forint. (Lapunkat továbbra is társadalmi munkában készítjük, így nem áll módunkban a bélyegeket levelezőink helyett kifizetni és felragasztani az általuk ily módon „takarékosan” küldött borítékokra.)

Lapzártánk mindig a hónap első harmadában, 10-én van. Ha eddig beérkezik a levél, akkor a kért sorok biztosan benne lesznek a rá két hétre megjelenő lapunkban.

Ha valaki nem jelígeesen kíván hirdetni, hanem a postafiók megadásával, kérjük félreérthetetlenül jelezze! Nevet, lakáscímet még kérdés esetén sem közlünk!

tív srác legyél, és legalább egy kicsit jóképű. Persze nem kizáró ok, ha nem ilyen vagy. De csak akkor írd, ha jól átgondoltad, és te is komoly, tartós, monogám kapcsolatra vágysz, ami esetleg még egy életre szóló is lehet. Ha van fotód és telefonszámod, megköszönöm. Garantáltan visszaküldöm. Vidékiek válaszát is várom, minden részletes bemutatkozó levélre válaszolok írásban vagy telefonon. Ugye válaszolsz? Viszlát, a többit, majd szóban. Cím: Misel, 1537 Budapest 114, Pf. 453/463.

- Ha 28 év alatti, jóképű, sportos fiú vagy és te is tartósabb kapcsolatra vágysz, mert a futó kalandok már valahogy nem okoznak örömet, mint azelőtt, akkor írd egy 29/178/21, intelligens fiúnak. Régóta keresem a barátot, aki testi lelki harmóniát teremt, egy olyat, akivel fuldokolva az élvezkedés mélységében, egymásra találunk és a szenvedélyes testi szerelem feloldásaként az értelem is jelen lenne. Távoltság nem akadály. Minden fényképes levélre válaszolok, és azt visszaküldöm. Szélhámosságok, alkalmi kalandorok kíméljenek. Jelige: Csak egyvalaki ment el, és máris minden kihalt... 3-10/10.

- Magányos, szeretni tudó fiú ezúton keresi barátját 20-30 év között. Ha megtalálalak, szeretném megosztani veled boldog napjaimat és ünnepnapjaimat. Csak légy vidám és szórakoztató mindig, mert én is

ilyen 32 éves fiú vagyok. Ha őszinte barátságára vágysz, kérlek írd és én telefonszámmal válaszolok a mielőbbi találkozás reményében. Jelige: Csak ne dohányozz 3-10/11.

- 34 éves, 170 cm magas, vékony, kék szemű, barna hajjú, lányos arcú srác vagyok. Keresek egy olyan barátot, aki hosszú távú kapcsolatot akar. Bajuszos fiúk előnyben. Szeretek utazni, kirándulni. Hasonló érdeklődésű, aktív fiúkat levelet várom 35 évesig. Fényképek örülnék, amit visszaküldök. Ha magadra ismertél, várom leveled. Jelige: Kis virág 3-10/12.

- Jóképű és/vagy jótestű fiatal, talán diák barátot keres nem felszínes, de nem is lekötöztető kapcsolatra néhány tekintetben az átlagosnál előnyösebb tulajdonságú, huszoneves, értelmiségi fiú. Legyél jóakarátú ember, légy nyitott és szintén kedveld a pornóvideózást, maszturbálást, pettinget, biztonságos szexet. Telefonszám célszerű lenne, bár én megfelelő válasz esetén majd mindenképpen adok, bízhatsz bennem. Együtt, egymásért, egyesült erővel. Cím: 1751 Budapest, Pf. 112.

- Negyvenes, jó külsejű férfi a következő adatokkal: 183/82/19x5, keresi az átlagosnál nagyobb mérettel rendelkező aktív barátját. Szimpátia esetén hosszú távra együttélés is elképzelhető. Vidéki le-

Szép, jó alakú fiúk

jelentkezését várjuk. Olyanok írjanak, akik nem riadnak meg a fényképezőgéplátványától.

Az eddig megjelent képeinkből láthatják, nem pornófotózásra gondolunk.

Fizetni a modelleknek nem tudunk. Olyanok jelentkezzenek, akik élvezik, hogy szép képek készülnek róluk, szívesen vesznek részt lapunk létrehozásában.

Emlékeztetül a címünk:

1461 Budapest, Pf. 388.

velét is várom. Minden levélre válaszolok. Jelige: Szeretnélek megtalálni 3-10/14.

- 31 éves, 178/74, arányos testalkatú, átlagosan szőrös testű, világosbarna hajú, kék szemű, értelemben hiányt nem szenvedő srác vagyok. Monogám és érzelmi beállítottságú, aki a szex minden olyan formáját kedveli, ami kölcsönös örömet okoz. Kerem barátomat 18-34 év között, szintén értelmes, korrekt, akár lányos, akár férfias, de hosszú távú és igényes kapcsolatra vágyó fiú személyében. Ami még fontos, ne legyél kövér. Várom őszinte leveled igényeid, vágyaid leírásával. Diszkréciómra feltétlen számíthatsz. Jelige: Talán most sikerül 3-10/15.

- Ha szeretetre és boldogságra vágyasz, és azt te is szintén viszonzni tudnád egy ötvenes, 170/70, fiatalos úrnak, akkor várom minél hamarabb választ 20-tól 40-ig, csak kövér ne légy. Csak jóképű, fiatalos, fotós levelekre válaszolok. Jelige: Találjunk egymásra 3-10/21.

- 20/178/62 srác vagyok, a többi magányos. Tartós kapcsolatra vágyom. Hogyan is szokták írni: mások szerint helyes vagyok, de leginkább önmagamnak? Értelmiségi kíméljenek, 25 feletti legyen szintén. Nem árt, ha szeretet az életet, az örültségeket, na és persze engem. Jelige: Rescue me 3-10/22.

- Fiatal, lakással rendelkező fiú, aki szereti a zenét, természet, keresi intelligens, korrekt fiúbarátját tartósabb kapcsolat céljából 26 év alatt. Távolság semmiképp nem akadály! Minden fényképes bemutatkozó levélre válaszolok. Szélsőséges, alkalmi kalandkeresők kerüljenek. Jelige: Rohanó idő 3-10/23.

- 32/184/89, keresem azt a fiút 32 év alatt, aki hosszú távú, monogám kapcsolatra vágyik. Aki kerüli a fel-tűnést és vágya titokban él és kerüli a nyilvános helyeket. Vallását szigorúan gyakorolja és életét távlatokban ez határozza meg. Szakáll, bajusz hátrány lehet. Nem baj, ha dohányzol, csak az alkoholtól teljesen független legyél.

Felsőfokú végzettség fontos, de nem kizáró ok. Ha tudsz, küldj fényképet. Jelige: Simgatás szerelem 3-10/26.

- Szeretném újra átélni a valakihez tartozás óriási érzését. Nagyon régen nélkülözöm e nemes érzést, pedig nem rajtam múlt. Te is magányos fiatal srác vagy? Szeretetre, megbecsülésre és egy igazi testi-lelki jóbaráttra vágyasz? Írj nekem, találkozzunk, talán nem hiába. 32 éves, sportos testalkatú, kék szemű, barna hajú, időnként bajuszos, 178/74, egyéb paraméterekkel rendelkező srác vagyok. Lakásom van. Várom leveled, ha te is egy monogám kapcsolatra vágyasz, ami jó esetben végtelen ideig is tarthat. Fotó nem feltétel, a személyes találkozás a döntő. Diszkréciómra feltétlen számíthatsz. Ami még fontos, lehetőleg ne legyél 33-nál több. Cím: 1241 Budapest, Pf. 236.

- Kifejezetten izmos mellű, érzéki mellbimbójú fiatal fiút ülő testhelyzetben, pornóvideózás közben huszonévesen, jó adottságokkal kielégítenék. Nem ártalmas potencia növelő, izomfejlesztő praktikák. Esetleges fényképet visszajuttatom, telefonszámot viszonzok. Nemcsak testiségre, hanem barátságra is vágyom. Jelige: Élévation 3-10/13.

- 46/170/62, intellektuális „aggregény” keres csinos, cseppet sem nőies kinézetű, 22 évesnél fiatalabb fiút. Jelige: Paedophil 3-10/27.

- 30/174, fekete hajú srác, aki nagyon elfoglalt keres egy kedves srácot 18-30-ig. Csak maraton távra. Ha te is szexuálisan túlfűtött vagy, írd nekem. Fényképet viszonzom. Koszosak és kövérek kérem, ne fáradjanak. Várom S.O.S. leveledet. Cím: Alex 01 HM 100, Levélpresse, 1365 Budapest, Pf. 714.

- 25 éves, 175/71 srác szeretne ráakadni 18-25 éves barátjára, aki elvárja és viszonzni tudja a szeretetet. Szimpátia esetén hosszú távú kapcsolat is szóba jöhet. Igaz, nem tartozom az erősen szőrös típusúak közé, ám nőies nem vagyok. Hasonló típusúak levelét várom, fényképet vagy arcképet küldj, melyet kérésre

visszaküldök. Minden levélre válaszolok, csak végre rád találhas-sak. Cím: 1537 Budapest 114, Pf. 453/331.

- 27/165/55/18x4, magányos, szeretni tudó fiú keres 20-35 év közötti, szeretni tudó fiút igaz, őszinte barátságra. Szeretnélek megtalálni, mivel a magány rossz. Meg akarom osztani veled a hétköznapijaimat. Már csak te hiányzol, hogy egymásra találjunk. Hobbim a porno videózás és a szeretkezés. Fénykép és nagyfarkúak előnyben, kövérek kíméljenek. Aktfotó sem akadály. Minden budapesti levélre válaszolok. Fényképet, ha kéritek, visszaküldöm. Jelige: Madonna 3-10/34.

- Olyan aktív, nagyszerszámú férfi barátságát keresem hosszabb távra, kinek méretei a 22 cm-t túlhaladják. Negyvenes, jó megjelenésű férfi vagyok. Nagyon szeretek oboázni, sőt, minden kívánságod teljesítem. Anyagi honorálás is lehetséges. Paramétereim: 180/80/19x5. Minden levélre válaszolok, vidékire is. Jelige: Közös élmény 3-10/33.

- Huszonéves értelmiségi srác vagyok. Szeretnék megismerkedni veled (max. 35), ha te is úgy gondold, hogy örülnél, ha lenne egy igazi barátod, akivel utazgathatsz, kirándulhatsz, szórakozhatsz. Azt a srácot keresem, akivel napról-napra közelebb megismerhennék egymást, hogy azután igazi barátok lehessünk. Légy ápolat, egészséges, intelligens és ne nézz ki rosszul (akárcsak én). A többi rajtunk múlik. Ugye te ilyen vagy, akkor csakis te írd, de még ma! Jelige: Barátság, szerelem 3-10/35.

- Nem tudok magamba szeretni, noha sokáig próbáltam. Hogy mást szerethessek, szeretnem kell magamat: azt a magamat, aki szereti a mást. De szerethetem-e a magányos magamat? Efféle látszatcsapdába (hisz a szeretet bárkin „gyakorolható”) az elméletben már nem esem: nem bánt a bánatom. Olyan valakitől szeretnék levelet kapni (akár táviratnyit is), akinek szintén nincs (már) kedve emberen élezni elméjét. 24/190/65, komoly ábrázatú, hinni akaró „nihilista”, szűz jegyű, állítólag túl raci-

Ilyen még nem volt!!!
Bárki bekapcsolódhat a színpadon saját eseményekbe
október 4-én este 10 órától
a TINI filmstúdió
ANGYAL
bárban vesznek fel
Belépéskor mindenki kap egy pohár pezsgőt és aláír egy lapot arról, hogy nem zavarja ha a felvételkor véletlenül rákerül a szalagra.
Jelentkezést VIII., Rákóczi út 51 (Tungern udvar) a helyszínen is elfogadják

onális fiú vagyok. Hogy ki leszek...? Vágyképem nincs, viszont nehéz elképzelnem, hogy egyenként szeressek valakit, aki nincsen 20-28 év és 50-80 kg között. Jelige: Csajkovszkij 3-10/40.

- 29 éves, műszaki értelmiségi, közepmagas, arányos testalkatú, szőke, bajuszos srác vagyok. Alaptermészetem vidám, kiegyensúlyozott. Keresek egy budapesti férfit, aki 25 és 40 év közötti, kellemes megjelenésű, nem kövér, ha lehet bajuszos és szőrös mellkasú, racionális gondolkodású és intelligens, komoly, de kedveli a humort és elősorban aktív. Olyan társat, akivel egy nem felszínes, de nem is túlzottan korlátozott, ellenben kiegyensúlyozott, őszinte, tartalmas és biztonságos kapcsolatot tudnánk kialakítani. Lakás szükséges. Jelige: Talán te vagy? 3-10/42.

- Hungarian 25 years old gay guy would be pleased to know foreigner gays in Hungary. Doesn't matter if you are black, white or Asian. I just desperately need a real friend. Please send a photo of you if you can. Jelige: I miss you 3-10/44.

- 31 éves cigány srác vagyok. Van egy fogadott bátyám, az azt mondja rólam, hogy nekem van a legjobb alakom egész Pesten, meg hogy a szívennel be lehetne takarni fél Európát. Ebben van biztos egy adag túlzás, de az is biztos, hogy mellettem unatkozni nem lehet. Nem írok olyan marhaságokat, hogy egyik szemed legyen kék, a másik meg sötét-

Síkositó Gél

Szexuális használatra,
különböző szexuális módokhoz.

Egészségre nem ártalmas,
jó ízű.

80 ml = 75 Ft,
150 ml = 130 Ft.

Megrendelhető: Connection Bt.

1399 Bp. Pf. 701/1027

barna, de az határozottan előnyös, ha férfias vagy, jó alakod van és azért a fejedben sem mosogatólé lötyög. Jelíge: Hosszútávutó 3-10/45.

- Markáns, férfias, középkorú vállalkozó keres kifejezetten jó alakú, fiatal fiút, aki társa lenne az ágyban és az üzleti életben egyaránt. Jól menő cégem nem a város szívében van, hanem a zöldövezetben, de jól megközelíthető. Otthagyas megoldható. Jelíge: Vidékiek előnyben 3-10/48.

Vidéki társkeresők

(postaköltség: 17 Ft)

- Fiatal, helyes, fekete hajú srác keres intelligens fiúkat, max. 25 évesig. Bárhol vagy, írj és ha van küldj egy fényképet. Jelíge: Army of lovers 3-10/3.

- 33/174/67 és 24/176/69, barna hajú, bajuszos srácok vagyunk. Szeretnénk megismerkedni korban hozzánk illő, arányos testű, bajuszos, szőrös fiúkkal. Legyetek vidámak, intelligensek és talán kialakul egy hosszan tartó barátság. Szeretnénk egy fényképet, amit viszonzunk és visszaküldünk. Leveleket várunk Székesfehérvár - Budapest - Vác térségből. Írj! Cím: 2601 Vác 1. Posta, Pf. 378.

- Keresek egy igen jó barátot, aki nemcsak a kalandra, hanem az emberi szeretetre vágyik és tudja értékelni a másik embert. 187 cm magas, 57 éves, kék szemű, szesbarna hajú férfi vagyok, a szex területén lány szerepet szeretek betölteni. Keresem azt az urat, aki aktív és nagy farka van és főleg nőtlen vagy elvált és szeret kielégülni úgy isten igazából. Nem vagyok gazdag, de koldus sem, s nagyon szeretném megta-

lálni barátomat egy hosszú távú kapcsolatra, ami nem a kalandra épül, főleg Békés megyéből vagy környékéről. Jelíge: Békéscsaba 3-10/5.

- Középkorú barátot keresek, aki kellemesen szőrös testű és az átlagosnál nagyobb méretekkel rendelkezik. Cím: 4002 Debrecen, Pf. 234.

- Ausztrál, jól szituált, nem kövér, szeret oboáztatni, ugyanúgy oboázni is és nincsenek gátlásai. Ugyan ilyen fiatalos embert szeretnék megismerni. Bajusz, jó farok az érdek. A bajusz nem fontos, de a farok igen, és hogy ne legyen a zsíroskenyértől meghízott gyomra és ne legyen kövér. Szeresse a zenét, pornót, mozi és különböző szórakozásokat, ami az étellel jár. Ne nagyon dohányozzon, mert én elszívok egy pár cigarettát naponta, de nem haladja meg a tízet, de csak akkor, ha iszom egy pár rumos colát. A fiatalembernek lehetséges, hogy lenne jövője, mert a jelenlegi barátom nagyon szép barát, egy angyal, mindent megtesz, csak a szexuális oldala egy tragédia, mert a nőket jobban szereti. Ha érdekel az ajánlatom, akkor várom a válaszod. Jelíge: Marocco 3-10/16.

- Szeretni tudó, önzetlen, mélyen érző, minden szépre, jóra igényes, sportos vagy nem túl kövér barátot szeretnék. Sötét haj, bajusz, szakáll előny. Lehetsz nálam idősebb is. Intelligencia, jó megjelenés fontos. En elvárásaimnak megfelelő, 38/174/79, sötét hajú, szakállas, napbarnított, markánsan férfias külsejű vagyok. Békés megye északi részén élek. Fotót viszonzom. Jelíge: Kérdezd meg ki vagyok? 3-10/25.

- Remélem, hogy létezik még olyan 30 év alatti srác, aki nem csak tizenéves, szuper testű fiúval akar szexelni. Igaz, hogy 26 éves múltam és van néhány kiló súlyfölöslegem, de ennek ellenére, állítólag nem vagyok ronda. Korom és alkatom még nem jelentheti azt, hogy nincs jogom a szerelemre és szeretetre. Ha nem múltál el harminc és férfias, szeretetet adni tudó, lakással rendelkező srác vagy, kérlek írj nekem. Szerettedért cserébe kapsz egy őszinte, ro-

mantikus, ápolt, intelligens dohányzó vidéki barátot, akivel a hétvégeket kellemesen eltöltheted. Nem futó kalandot keresek. Szeretném végre kipróbálni az aktív szerepet is, de ez nem feltétel, mint ahogy a fénykép sem, de telefonszám jó lenne. Jelíge: Let it all be sex 3-10/28.

- Keresek egy szót (mi van?), egy hangot, meg egy hozzá tartozó vékony fiút 30-40 év között. Nem várok fényképet, méretek. Várom a tartalmas leveleket az Alföldön, vagy valami hasonlót. Én 40 éves, független fiú vagyok. Jelíge: Szeretet 3-10/29.

- 23 éves, 182 cm magas, vidám, romantikus fiú keresi őszinte, megértő, férfias barátját hosszú távú, tartalmas kapcsolatra. Jelíge: Várlak még 3-10/36.

- 27 éves, helyes, szegedi biszex srác vagyok. Olyan fiatal, helyes srác barátságát keresem, aki enyhén perverz hajlamú, és aki szívesen vállalkozna erotikus felvételeknél, hogy velem együtt fotózzanak minket. Jelíge: Szexfotózás 3-9/17.

- 176/75/40, kisportolt testalkatú, diplomás férfi keresi olyan jó alakú, vékony, intelligens (diplomás) fiú őszinte barátságát, aki monogám és jóval átlag feletti méretekkel rendelkezik, szereti a kölcsönös manuális és orális örömszerzést. A szex mellett őszinte, diszkrét barátságra is vágyik. Minden részlet és fényképes (esetleg aktfotós) levélre válaszolok. Jelíge: Egészséges kapcsolat 3-10/38.

- 40 éves, közepes testalkatú, Pest környéki férfi vagyok. Hosszabb távra olyan testi-lelki jóbarátra vágyom, aki aktív szerepre vágyik és szimpátia esetén az együttélést is vállalná. Örömmel fogadnám 28 évesnél fiatalabb vidéki fiúk jelentkezését is. Jelíge: Vágyom rád 3-10/39.

- 21 éves modellfiú vagyok, kedvelem az utazást, a zenét. Nem vagyok nőies, szeretek öltözködni, klubokba járni. Megismerkednék magas, kizárólag férfias, kedves fiúval. Remélem te is hasonló típus vagy. Én visszafogottan

élek, nem váltogatom a barátaimat hetente. Ha szeretnél megismerni írj nekem. Jelíge: Dressmann 3-10/41.

- Túljutottam 25. éve-
men, egy óriási csalódáson, de még talán bízom az életben. 186 cm magas vagyok, 80 kg, talán jóképű is, de ez nálam nem számít. Legyél fiatalabb kicsit, tudjál szeretni, ha szükség van rá, és próbáld meg őszinte lenni, és ne zavarjon, ha én megszeretnelek és mindent megadnék neked, még az életemet is odaadnám érted, de csak neked. Válaszolj még ma, bárhol is élsz az országban! Jelíge: Szegedi szív 3-10/47.

- Szeretnék már rátalálni egy vékony, őszinte, megbízható fiúbarátra, aki fiatalabb nálam, de elfogad barátjának egy 41 éves férfit. Szeretnék önzetlenül, felszabadultan, szeretettel szeretkezni veled. Jelíge: Békéscsaba és környéke 3-10/31 (17 Ft).

Vegyes

- leszbikus lányok! Ha van egy szabad péntek estétetek és társaságra vágytok, gyertek a Forgách utca 18-ba. (Könnyen megközelíthető a kék metró Árpád híd után következő megállójából.) Minden péntek este 7-től 10-ig várátok a leszbikus klub.

- Leszbikus lányt keres pultosnak egy nem meleg, de a melegek által előszeretettel látogatott étterem meleg gárdája. Jelíge: Családi hangulat 3-10/49 (10 Ft).

- 20/180/70 és 24/180/70 fiúpar keres fiúkat és párokat. Ha magányosnak és egyedül érzed magad, szeretetre, megértésre, barátságra vágyasz, akkor mi segítünk megoldani gondjaidat, problémáidat, ha életkorod 18-35 között van. Csak címmel ellátott és postafiókos levelekre válaszolunk. Budapestiek előnyben. Jelíge: Két magányos szív 3-9/22 (17 Ft).

- Attila! Elfelejtetted megírni a címed. Kérlek írj minél hamarabb az augusztusi „Egészséges erotika” jelígre. Hogy könnyebben magadra ismerj, csak

annyt írok még, hogy „Indonézia”. Írj!

- 29 éves, megbízható homo fiú vagyok. Nyugodt, kultúrált életre vágyom. Rendkívül érdekel a művészet, hobbim a rajzolás. A jövedelmem kevés, ezért keresek egy külön szobát 5000 forintig. Egy humán beállítottságú, kedves ember személyét keresem, aki befogadna egy barátságos lelkületű fiút. Jelíge: Ez nem szex hirdetés 3-10/6 (10 Ft).

- 32 éves vezető keres izmos, jóképű, intelligens személyi titkársófort, saját személygépkocsival, költségtérítéssel. Jelíge: Több, mint testőr 3-10/9 (10 Ft).

- Megállunk egy pihe-nőre, te rám tekintettél, én rád. Valami hasonlót éreztünk. Tudtuk, hogy ez a szikra tüzet okozhat. Kedveséged, baráti mosolyod, emberi értékeid, leigázó tekinteted megfogott. Vajon tényleg te vagy? Arcod vidám, szemem csábító, szád is hasonló. Elméledünk, de nem sokáig, hiszen hátra van még egy jókora emelkedő. Te előttem szikráztatod bringárod küllőit, szinte látom a lábad megfeszített izomzatának kidagadásait. Felérünk a csúcra! Az ülésedre teszem a kezem, te rámnézel és te is ráteszed. Mosolyod bárszonyosan hat a zizegő szélben. Szótlanul nézünk egymásra. És? Egy életre szól? Jelíge: Remélem 3-10/17 (10 Ft).

- Várom mindazon fiatal srácok jelentkezését, akik úgy érzik, szükségük van egy olyan levelezőpartnerre, akinek a legtökéletesebb vágyaikat és gondolataikat is elmondhatják. Tudom, hogy a világon sokan vagyunk

egyedül, és azt is tudom, hogy minden embernek szüksége van egy olyan barátára, akiben mindig és minden esetben megbízhat. Akiről tudja, hogy ha már az összeszál szakad, az a valaki mindig velem marad. Minden levélre szívesen válaszolok, de ha név és cím nélkül írsz azt is elfogadom. Én egy 23 éves szlovákiai magyar srác vagyok. Szeretek mindent, amiben egy kis logika, fantázia és romantika van. Jelíge: A kis herceg 3-10/18 (17 Ft).

- Keresem azt a katonát, akivel a Deák téri aluljáróban ismerkedtem meg augusztus 21-én délből. A metrón a Nyugati pályaudvarig együtt utaztunk. Ő az unokatestvére esküvőjére ment. Annyit tudok még róla, hogy 100 napja volt még hátra a katonaságból. Szeretnék még egyszer látni. Jelíge: Szép vagy 3-10/19 (17 Ft).

- Kedves Gyula! Írtál a hirdetésemre (jelíge: Lakás szexes 3-8/24). Kérlek a címed ad meg! Nem tudok válaszolni!

- Fiatal fiú várja szombat esti szex-videózárra kezdő diák, katonára, biszex, főiskolás, egyetemista fiúk jelentkezését. Csoportos önkielégítés is lehetséges. Vidékieknek szállási lehetőség van. Jelíge: Velencei camping 3-10/24 (10 Ft).

- Olyan fiatalabb nő vagy független fiú testi-lelki barátságát keresem az Alföldön, aki vékony és piacosással, vásározással, búcsúban árusítással keresi kényerét. Én 41 éves, nő vagyok. Jön a hűvös idő, melegítsük meg egymást, meg aztán kell a tapasztalatcsere is.

Jelíge: Sárga rózsa 3-10/30 (17 Ft).

- Kedves Robi! Mivel a megbeszélte időpontot lekéstem, ezúton kérek, hogy ismételten jelentkezess. Jelíge: Emanuelle 3-10/37 (17 Ft).

- Olyan videotulajdonosokat keresek, akiknek főleg, megunt homo- vagy biszex kazettájuk van és nincs szükségük rá, némi térítés ellenében elküldenék nekem. Természetesen érdekel olyan megoldás is, akiknek homoszex gyűjteményük van, átadnám nekem és én utánvéttel a kazetták árát és a másolási díjat kifizetném. Ebben az esetben írásban kérek felvilágosítást a következő módon: listát a filmekről (címek), a video film időtartama, a kazetta és az egyéb felmerülő költségekről. Jelíge: Kis jövedelem 3-10/43.

- Helló Zoltán! Mivel címedet nem írtad meg, így csak ilyenformán tudom közölni veled a tényeket. 1993. szeptember 6-án írt, illetve feladott leveledben kért randevűt akkor sem tudtam volna ott lenni, ha akartam volna. Ha érdekel még a dolog, akkor várom leveledet címmel! Jelíge: Kalandorok kíméljenek 3-10/46 (10 Ft).

Külföld

- Dél-Szlovákiában élő 43/170/65, lakással, telefonnal, rendezett anyagiakkal keresi barátját, akivel el tudná tölteni szabad idejét és megértenék egymást. Nagyon remélem, hogy akad 30-50 éves korig olyan barát, aki őszinteséget és az igaz barátságot keresi. Jelíge: Mards/49 3-10/7 (17 Ft).

- Ausztriában élő magyar homó férfi vagyok, sajnos társtalan, szeretet, barátság nélkül. Ezúton keresek egy nem nőies típusú, szép testű férfit 19-től 30 éves korig, aki a későbbiek folyamán esetleg hozzám költözne. Nem kalandot, szerelmet, szeretetet keresek. Én 179/75/38 éves, barna hajú, szemű, aktív férfi vagyok. Jelíge: Szeretném, ha szeretnének 3-10/8 (17 Ft).

SZEGED
KÖRNYÉKI SRÁCOK
JELENTKEZÉSÉT VÁRJA
A TINI STUDIO
HOMO FILMSZEREPRE.
JELENTKEZÉS
A STUDIO CÍMÉN
FÉNYKÉPES
BEMUTATKOZÁSSAL.
CÍM: TINI STUDIO,
1243 BUDAPEST,
PF. 700.

- 29/180/66 would like to meet young Hungarian who can teach me his language, show me his country, and spend free time together. I have varied interest from sports to literature. Jelíge: Let's meet 3-10/32 (10 Ft).

- NSZK-ban élő, 45 éves (168/58), fiatalos külsejű, kedves, kultúrált, utazást kedvelő értelmiségi férfi vagyok. Olyan értelmes, kedves, hosszú simogatókat és franciás gyöngédséget igénylő srác barátságát keresem hosszú távra kb. 28 évesig, aki időnként szívesen meglátogatna. A távolság sem akadály, rendszeres buszjárat van, az utiköltséget megtéríteném. Őszinte hangú, fényképes levelekre válaszolok. Cím: PLK 117002 C Hauptpost 50668 Köln, BRD.

U.i: Örülnék, ha az Békés megyei főiskolás is válaszolna, aki augusztusban a „Love sex intelligence” jelíge alatt hirdetett. Sajnos későn jutott a kezembe és magyar bélyegem sincs.

- A 24 years old, handsome indian actor-student is waiting for his Real Man. If interested please write to Premprakash Louis Chirayath, P.O. Pullazhi, Thrissur 680012 Kerala, India.

- Australia, Sydney. Successful businessman and university graduate. Frequent traveler. Enjoy conversation, eating out, movies and disco dancing want to meet potential special person with sincere loyal heart. My age 40, masculine moustache + short beard, non-smoker, home lover, disccret, 176 cm tall, weight 68 kilos, would like to meet friend under 30, to visit. Reply: Box 382, 150 Queen Street, Woollahra 2025, Australia. Please send details and your photo.

HAPPY BOYS

GAY TÁRSKERESŐ!

TÁRSKÖZVETÍTÉS-SZEXPARTNER KÖZVETÍTÉS

KIZÁRÓLAG MELEG,

ILLETVE BISZEX FIÚK RÉSZÉRE!

MI CSAK FIÚK KÖZVETÍTÉSÉVEL FOGLALKOZUNK!

GARANTÁLT CÍMKÖZVETÍTÉS,

MAXIMÁLIS DISZKRÉCIÓ.

KÉRÉSRE TITKOS CÍMKEZELÉS: VÁLASZBORÍTÉKBAN

MEGKÜLDJÜK DÍJTALAN TÁJÉKOZTATÓNKAT,

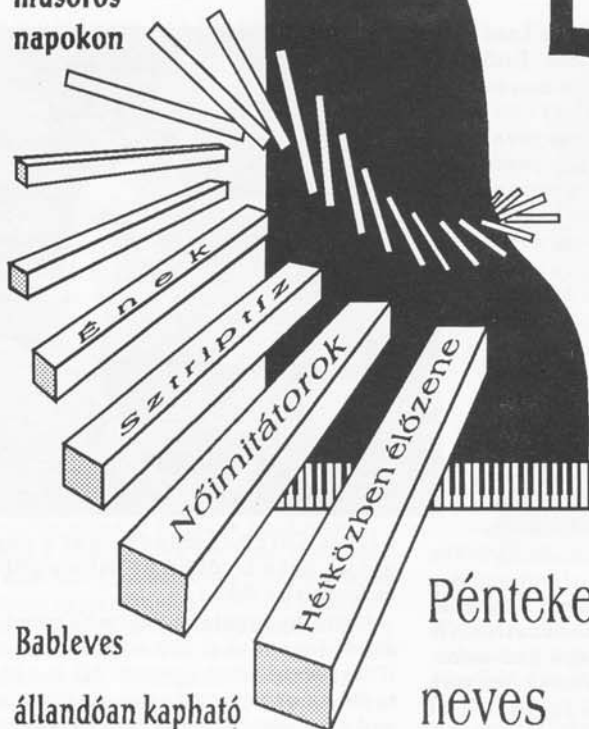
JELENTKEZÉSI LAPPAL EGYÜTT.

CÍM: HAPPY BOYS

1462 Budapest Pf. 537

(A diszkréció érdekében a levelek H.B. címmel is küldhetők a postafiókcím és irányítószám megadásával.)

Belépő
csak
műsoros
napokon

Egyetem Club

Bp. VII., Izabella utca 40.
Nyitva 21 órától hajnalig

Pénteken és szombaton műsor fél 1-től
neves művészek közreműködésével

Van, amikor bezárnak, van amikor megnyílnak a pesti meleg helyek. Szeptember a felszálló ágot képviselte. 3-án az Izabella utca 40-be csődült a közönség, birtokba venni az új Egyetem Clubot. Elegáns portál, zöld szőnyeg a bejárat előtt. Bent tágas, puha fészek, lila árnyalatok, süppedős kényelem, fotelek, kanapék. Lehet terpeszkedni és báméskodni, mert a kilátást semmi sem zavarja. Növények tekerednek elő innen is - onnan is. Kis színpad középen, szemben vele kanyargós bárpult. Buja a légkör, mint egy budoárban.

Halk zene szól, lehet mellette beszélgetni. Nem-sokára talán egy zongorista bűgő hangja teszi még

egyedibbé a hangulatot. Pénteken és szombaton műsor van és belépő, de csak ilyenkor. Bableves viszont állandóan. A nyitóbulin Bach Szilvia is fellépett.

Szeptember 12-én a Jókai utca 31. került az érdeklődés homlokterébe. A Club 21 összeszövetkezve a Homeros egyesülettel bemelegedett, legalábbis ami hét utolsó napjait illeti. 300 forintos kötelező fogyasztás a belépés feltétele. Tágas a tér, színes fények villóznak a táncparketten. Máshol félhomály, boksok, kivilágított akvárium. Aranyozott oszlopfők viselik az eklektikus mennyezet terhét. A profil még kialakulatlan, a közönség igényétől függ a későbbi arculat.

I am what I am

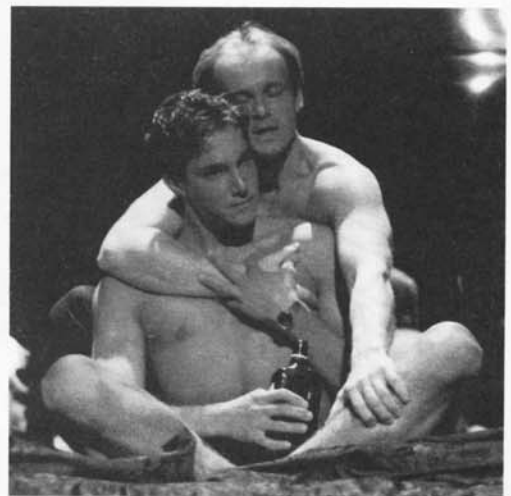
Én nagyon szeretlek, de ha nem tudsz tisztelni, akkor semmi keresnivalód nincs itt – mondja Arnold az édesanyjának. Számomra ez volt a legfontosabb mondat a Kakukktojásban, Fierstein, Karinthy Márton által színre vitt darabjában. A tisztelet az, amit ki kell vívni magunknak, mert e nélkül nem őrizhetjük meg emberi méltóságunkat. Arnoldnak nem az a problémája, hogy vállalja-e önmagát. Ez számára nem kérdés. Soha nem csinált titkot abból, hogy homoszexuális, soha nem szégyellte, hogy nőimitátor. Ő úgy akarja kivívni az emberek megbecsülését, hogy nem játssza meg magát. Úgy gondolja, hogy neki, a homoszexuális nőimitátornak éppen úgy jár a tisztelet, mint másnak, az ő érzései éppen annyit érnek, mint a másé, az ő szenvedése, az ő gyászja pont olyan mély és súlyos, mint a többieké.

Arnold, aki valójában maga az író, Harvey Fierstein, az előadás elején megpördül a székén, kifestetten, paróka nél-

kül, női ruhában és mélyen és kacéran belenézi a nézők veséjébe. Ettől a perctől kezdve senki nem maradhat közömbös iránta. Cseke Péter a legnagyobbak átélőképességével, tökéletesen hitelesen, de egy percre sem gusztustalanává válva hozza a különleges figurát. Nem enged a szerep adta csábításnak, nem gesztikulál, nem affektálja túl, ami egy hol női, hol férfi ruhában zajló alakításnál bizony nem is egyszerű feladat.

Érdekes csavarja az életnek, hogy Arnold szerelmének, Ednek a feleségét Cseke Péter felesége, a rá feltűnően hasonlító Sára Bernadett játssza remek iróniával. Margitai Ági most sem okozott csalódást. Megrázóan életszagú mamája pontosan úgy őrlődött a szeretet és a vérbe ivódott előítéletek között, ahogy annak a valóságban oly sokszor tanúi lehetünk. Az előadás két nagy felfedezettje Németh Kristóf, a Szomszédok kedvence, Alan szerepében és a kamasz Seszták Szabolcs, aki Davidet, a fogadott fiút alakítja. Németh Kristóf szeretni való, tiszta, őszinte Alant állít színpadra még jobban kihangsúlyozva halálának értelmetlenségét. David jóképű, jó humorú, nyers kis vagány.

A rendező merész ötlettel beépített az előadásba transzvesztita számokat, amelyekkel patikamérleg pontossággal tudta egyensúlyba tartani az iróniát az érzélgősséggel. Erre a feladatra a műfaj legjobbjait kérte fel: a Csodálatos Mandarinokat a Kék Angyalt és Csepit, akik még soha nem mérettek meg ilyen szinten. A közönség sok esetben csak a szituációból sejtette, hogy az énekesnők férfiak. Az ő műsoruk önálló produkcióként is megállná a helyét, még azok előtt is, akik a számok egy részét itt-ott már látták. Külön ki kell emelni a Pillangókisasszony-paródiát, ahol Csocso szan fel-

váltva döfködi magába hol a napernyőjét, hol a kötőtűt, de halottaiból újra és újra dalra fakad.

Karinthy tanulmányszámba menő rendezői fogásokkal él a sötétszoba vörös lihegésével, ahol egyedül éli át a főszeplő az orgiát, az ágygá alakított színpad alkalmazásával, ahol a hétvégét töltik vagy az ezt követő jelenetben, ahol téren és időn átbeszélve üvölti ki magából mindenki az indulatait.

A cseppnyi színpadon tizenkét szereplő mozog, játszik, énekel anélkül, hogy akár egy percig is zsúfolt lenne. Már a Fiúk a csapatból előadásán is meg lehetett csodálni az ötletes helykihasználást. Most is fölfelé építkezik a díszlet, így megsokszorozzák a rendelkezésre álló teret.

Nem szeretném túldicsérni az előadást, inkább azt javaslom, hogy mindenki a saját bőrén tapasztalja meg a Kakukktojás élményét. De azt hiszem, amikor véget ér a játék, mindenki érteni fogja, hogy miért hullott virágos a bemutatón a színpadra.

-ró-

Pesti MELEG MŰSOR

Október

Fővárosi Operett Színház

(VI., Nagymező u. 17.)

- 1., péntek: Órült nők ketrece
- 2., szombat: Órült nők ketrece
- 4., hétfő: Órült nők ketrece
- 11., hétfő: Órült nők ketrece
- 12., kedd: Órült nők ketrece
- 14., csütörtök: Órült nők ketrece

Karinthy Színház

(XI., Bartók B. U. 130.)

- 6., szerda: Kakukktojás
- 9., szombat: Kakukktojás
- 12., kedd: Kakukktojás
- 16., szombat: Kakukktojás
- 17., Vasárnap: Kakukktojás

Merlin Színház

(V., Gerlóczy u. 4.)

- 22., péntek: Petra von Kant keserű könnyei
- 23., szombat: Petra von Kant keserű könnyei

20 Mások

Wittgenstein

Újabb Derek Jerman bemutató volt szeptember 17-én Budapesten. Az elkötelezett homoszexuális rendező, előszeretettel és különleges látásmóddal viszi filmvászonra nagy elődei éltét. Eddig Magyarországon a Caravagiot és a II. Edwardot vetítették alkotásai közül. Ebben az 1993-ban készült filmjében Wittgensteinnel ismerteti meg a nézőket.

Wittgenstein a XX. század talán legöntudatosabb filozófusa volt, aki rendkívüli képességeivel és racionális gondolkodásával hatást gyakorolt a szociológia, a pszichológia, az antropológia és a filozófia

szinte minden ágára, ugyanakkor a saját homoszexualitását megoldhatatlan kolonként hordozta egész életén keresztül. Sokan úgy vélik minden látszat ellenére Jerman és Wittgenstein között számtalan hasonlóság fedezhető fel. Talán ennek köszönhető, hogy a rendező ilyen melegséggel és finoman ábrázolja Wittgenstein szerelmi életét.

A főbb szerepeket Karl Johnson, Michael Gough, Tilda Swinton és Clancy Chassey alakítja. A filmet a Budapest Film forgalmazza.

Az vagyok aki vagyok

Az utóbbi egy-két évben meglepően nagy érdeklődés tapasztalható a homoszexuális témájú művek iránt. Az elmúlt évadban négy ilyen színdarabot játszottak párhuzamosan a budapesti színházak és számtalan filmet tűztek a mozik műsorukra. Ebben élen jár a Karinthy Színház, ahol már a második meleg darabot mutatták be. A nagy sikerű *Fiúk a csapatból* után ebben az évadban Harvey Fierstein *Kakukktojás* című művével indítottak.

– Mi lehet ennek a hirtelen támadt érdeklődésnek az oka, amikor hosszú időn keresztül csak elvétve lehetett találkozni meleg darabokkal? – kérdeztük Karinthy Mártontól, a Karinthy Színház igazgató rendezőjétől.

Karinthy Márton: Talán éppen az elfojtás, az agyonhallgatás. Egyrészt. Másrészt a másság az szimbólum. Itt soha nem a szexuális másság érdekes konkrétan. Ez mindig a demokrácia kérdése. Diktatúrában nem lehet sokszínűnek, másnak lenni. Mi most egy szárnyait próbálgató demokráciában élünk. Ilyen helyzetben nyilvánvaló, hogy ezek feltörnek és mutáló hangon ugyan, de megpróbálnak létezni.

Büszke vagyok arra, hogy miénk volt az első ilyen előadás Magyarországon, leszámítva az Örült nők ketrecét, de az más műfaj. Látványos, revüs musicallel könnyebb megjelenni, mint egy drámával.

MÁSOK: Akkor ez egy nagyon merész vállalkozás volt. Lehetett várni ilyen sikert?

K.M.: Nem. Nem lehetett, mint ahogy most sem lehet tudni, hogy hány előadás ér meg a *Kakukktojás*. A levegőben benne van a sikerszag, de hogy meddig tart, azt soha nem lehet tudni.

M.: Miért éppen Mart Crowley több mint húszéves színművével kezdték a sort?

K.M.: A *Fiúk* az első állomása ennek a témának. Nemcsak itt, hanem a világban is. '69-ben volt a híres Stonewall-lázadás, ami az első kollektív megmozdulása volt a melegeknek. Azt történt, hogy egy kocsmában diszkriminatív intézkedéseket akartak tenni a rendőrök és erre fellázadtak a melegek és visszaverték a rendőröket. Tehát először mutattak egységet és erőt. A *Fiúk* a csapatból akkor íródott, amikor a meleg mint demonstratív erő lépetek föl. Ez a darab a gettószellemet akarta bemutatni.

Ilyen nyíltan még soha korábban nem jelentek meg a színpadon melegek. Voltak már ilyen próbálkozások, beteges, halvány, furcsa öngyötrő figurák, de hús-vér emberek, ráadásul egyszerre kilenc, mint tömeg itt jelent meg először. Egyértelművé vált, hogy ez egy létező kisebbség. A *Fiúk* a csapatból egy korszakot ábrázol. Az együvé tartozás és a világgal szembeni elzárkózás korszakát. Megy a világ előre, és ez ma már nem így jelenik meg.

M.: Tehát azért volt szükség a második meleg előadás, a *Kakukktojás* bemutatására, mert ez a következő állomás?

K.M.: Fierstein tíz évvel később írta ezt a darabot, ami pontosan a gettó ellen szól. Ha a társadalom nem nyit a meleg felé, akkor a melegeknek kell nyitni a társadalom felé. Csodálatosan új mondanó, hogy ki kell lépni az önsajnálattól és a lelki onanizálás köréből, és meg kell próbálni integrálódni, még akkor is, ha idegenként, kakukktojásként fogadnak. Meg kell találni a közeledés módját. Erről szól a darab.

Nagyon érdekes, hogy Fierstein az Örült nők ketrecének librettójában felhasználja a *Kakukktojás* kulcsmondatát még egyszer: *I am what I am*, az vagyok, aki vagyok. Arnold anyja a fia szemére veti, hogy folyton a homoszexualitásról beszél, hogy már szinte ez a mániája: „tűzd ki a melledre, hogy az egész világ megtudja”. Erre válaszolja Arnold a híressé vált mondatot.

Ez a nyolcvanas évek teremtménye. A magavállaló, a sötétből előlépő, felelős ember, aki már nem akarja bujkálva, rettegve, önmagát leplezve lélni az életét. A kulcsmondat: „Az vagyok, aki vagyok”. Lépj ki a sötétből, vállald önmagad, mert akkor lehetsz csak politikai és társadalmi erő, akit kénytelenek elfogadni. És ez fordulópont a homoszexuálisok XX. századi történetében. Sajnos a sors fintora, hogy a kilencvenes években a meleg téma az AIDS-szel kapcsolódik össze.

M.: A *Kakukktojás* csak a melegeknek szól?

K.M.: Azt hiszem, mindenkinek szól. Teljesen mindegy, hogy az ember hogy épít ki valamilyen tartós kapcsolatot. Itt történetesen, és ez a dolog pikantériája, egy olyan meleg pár kapcsolatáról van szó, akik gyereket is akarnak.

M.: A külvilág számára mi a darab üzenete?

K.M.: Hogy sokfajta a világ, és milyen jó, hogy sokfajta. Katartikus élmény, hogy Arnoldot a végén mindenki megszereti. A szándékait, a törekvéseit. Idegenként, kakukktojásként nem hagyják el a színházat.

Pedig sokan úgy jönnek be. Amikor Arnold először fordul a közönség felé, sok arcon látom a megrökönyödést, sőt az irtózást. Az egyik előadáson valaki félhangosan megkérdezte: ez most fiú vagy lány? De ugyanannak az embernek a végén könnyes volt a szeme.

Nem érdekes, hogy fiú vagy lány. Egy ember. Egy lény, akit megszeretünk, aki történetesen meleg. A jó színháznak mindig ez a hatása. Elfelejteti az előítéleteket. A nézőkben felmerül a kérdés: nem jó, hogy vannak ilyen emberek, hogy ilyet is lehet látni, hogy ilyennel is lehet találkozni és benne is van érték? És ez vonatkozik az etnikai kisebbségekre is. Ez mind-mind összefügg és nemcsak egy színházi előadás, hanem a demokrácia kérdése.

M.: Volt olyan színész, aki visszautasította a szerepet?

K.M.: Igen, igen. A *Fiúk*ban. Volt aki kimondottan azért, mert meleg szerep, volt aki kibúvót keresett.

M.: A *Kakukktojás*ban két nagyon fiatal fiú is játszik. Önökik nem okozott ez gondot?

K.M.: A Németh Kristóf 19 éves, a Szesták Szabolcs 16. Mind a két fiúnak a szülei teljes lelkesedéssel vették tudomásul, hogy a gyerekek játszani fog ebben a darabban. A Kristófnak ez jó iskola volt. Ő már most is nagyon népszerű. A Szomszédokban ő a Julesi udvarlója. Ez most egy másfajta megmérettetés, mint egy szappanoperában. A Szabolcs pedig egy ösztönös tehetség. Tökéletesen ráérzett a darab világára. Örültek, hogy benne lehetnek egy ilyen csapatban.

M.: Ilyen alakítást tudna nyújtani olyan is, aki teli van előítéletekkel?

K.M.: A színészethez eleve kell egy nyitottság. Aki bezárt az nem lehet jó színész. Az hogyan érthetne meg bárkit, aki kicsit más, mint a megszokott? Márpedig a jó darabokban általában mások szerepelnek. Mások mint a többség. Ez a drámai konfliktus oka.

M.: A *Kakukktojás*ban vagy más meleg darabokban jelent-e a szerep megformálása valami speciális nehézséget a színészeknek?

K.M.: Egy határig nincs több gondjuk velem, mint más szereppel. Ha Cseke Péter mondjuk egy nőcsábászt játszik, akkor is el kell jutni egy pontig, ahol talál valami vele azonosat. Ő két hetes töprengés után találta meg azt a pici kis magot, ami független attól, hogy ki hová tartozik, amit üzeni kell ezzel a szereppel, ami önmagán túlmutat. Ezen túl ami speciális, hogy mérlegelni kellett, hogy a figura mennyire nőies, vannak-e nőies gesztusai vagy inkább belülről, a lelke nőies. Ez tényleg borotvaélen táncol az elviselhetőség, a pikantéria és a merészség között. Talán azért annyira elfogadható a darab, mert a szentimentalizmust az ironia ellensúlyozza, a drámai erőt a komikum. Erre kellett nagyon vigyázni.

A színészen óhatatlanul előugranak a sztereotípiák, amikor megkap egy szerepet. Azt gondolja, hogy egy homoszexuálist kell ábrázolnia. És amikor elkezd, rájön, hogy nincs mit ábrázolni. Mert embert kell, egyszerűen egy embert. Ha bejön és azt játsza, hogy homoszexuális, az már hazugság. Az rossz színész.

M.: Van két jelenet, ami nagyon könnyedén átcsúszhatott volna pornográfiába. Az egyik a sötétszoba-, a másik az ágyjelenet, ami végül az egyik legszebben megoldás volt az előadásban. Ebből mennyi volt a saját ötlet, és mennyi az eredeti instrukció?

K.M.: Eredetileg középen áll egy nagy ágy, aminek központi szerepe van, de ott mindenféle naturális dolog elvonja a figyelmet. Ezért döntöttünk úgy, hogy nálunk csak egy ágy lesz. Így felkiáltójellé nőtte ki magát. Nincs semmi kellék, csak a szereplők meztelenül, félmeztelenül és az ágy, mint szimbólum. Lehántottunk róla minden felesleget. Már ettől az egész frenetikusán szép, hiszen végül is a nagy dolgaink az ágyban történnek. A születés, a szerelem és a halál. Ott ébredünk és ott alszunk el. Minden oda vonz bennünket, mint az anyaméhbe. Hol az egyik, hol a másik szereplő bukik föl a paplanok közül, és a beszélgetések egymás feje fölött zajlanak. Ez egy Szent Iván-éji allegória, ahogy egy-egy szereplő kiemelkedik, aztán visszahanyatlik az ágytengerbe. Egy húszperces költészet.

A sötétszobát kicsit Woody Allen-es esendőséggel vagy chaplini csetlés-botlás-

sal lehet megoldani. Attól elfogadható, hogy humora van. Ha halál komolyan venni, amit ott elmond, hogy „megfogták a füttyimet”, vagy „valaki a lábam közé tette a kezét”, akkor gusztagustalanná válna. Ha körülötte állnának igazi emberek, ha csak egy is állna ott, akkor rossz lenne, mert reálisabb válna. Így irreális, stilizált. Ettől a helyére kerül. Szívszorítóan mulatságos és szomorú. A magányról szól.

M.: A kritika hogy fogadta a darabot?

K.M.: Még nagyon az elején vagyunk, hiszen csak a harmadik előadás ment le. Érdemben foglalkozik vele a sajtó. Lehet jó kritika, lehet támadás, fanyalgás, de az, hogy most a tizenötödik cikk jelenik meg róla, ez valamit jelent. Ezt örömmel kell üdvözölni. Két évvel ezelőtt még agyonhallgatásba bukkatott volna. A Kakukktójas még inkább, mint a Fiúk a csapatból, mert erre azt lehet mondani, hogy micsoda giccs, hogy egy XX. századi kaméliás hölgy.

Valóban Alan halála éppúgy drámai előzmény nélküli, mint a kaméliás hölgy konfliktuson kívüli tüdőbaj bacilusa. Semmiféle előjele nincs. Lemegy az utcára és agyonverik. Terjed korunk barna pestise, az újnácizmus, az új jobboldal és az erőszak. Nem kell hozzá semmi különösebb indok.

Lassan derül ki egy-egy elejtett mondatból, hogy Alant, akit előtte láthattunk a maga szépségében, költészetében és humorában, meggyilkolták. Történt valami, ami mindenkinek megváltoztatta az életét.

És nemcsak Arnoldnak az egyéni életét, hanem az egész meleg világét. Azt a meleg világét, amely egységbe forrott a Fiúk a csapatból végén, és megmutatta, hogy van. A nyolcvanas években bizonyos csoportok elkezdték őket támadni. Ugyan azok, akik ma demagógiával üvöltik, hogy az ilyen-olyan-amolyan pártban nem vehet részt homoszexuális, szabadkőműves és tételes vallástagadó. Ennek egyik legprimitívebb kiszögellése az utcai agresszivitás, amikor nincs más érv, csak az ököl. Ezeknek az ütlegeknek mindig a kisebbségek az alanyai.

M.: Nem gondolt arra, hogy sokan nyilvános coming out-nak fogják tartani, hogy ilyen elkötelezetten foglalkozik a meleg világ problémáival?

K.M.: Nem érzem így. Én színdarabokat rendezek. Nyilvánvaló, hogy az én személyiségem is benne van, de coming out egy egész élet lehet csak. Bármilyen fajta coming out. Biztos lesz, aki így értékeli. Volt már olyan kritika, ahol azt írták, hogy tünetesszámba menő, ahogy a Karinthy Színház foglalkozik ezzel a témával. De én nem hiszem, hogy ezt azonosítják velem, illetve csak annyiban, hogy az előadás jó, és abban ott a kezem nyoma. De az előadás nem rólam szól. A rendező nem blokkolhat le egy szerepnél, hanem minden szereplőbe belebújik egy kicsit. Én ugyanannyira vagyok az anya benne, mint a kisfiú vagy a feleség, aki harcol.

L. L.

Lányok
csak
vasárnap!!!

ANGEL BAR

Budapest, VIII., Rákóczi út 51.
(Tungsrám udvar)

A söröző

mindennap este 10 órától hajnalig tart nyitva.

Diszkó:

csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este 10 órától hajnalig.

Műsor:

csütörtökön és vasárnap éjfélkor.

Die Bierstube

hat minden Tag von 22 Uhr bis früh geöffnet.

Die Disco:

Donnerstag, Freitag, Samstag und Sonntag von 22 bis früh geöffnet.

Shows:

Donnerstag und Samstag um Mitternacht.

The pub

is open every day from 10 p.m. till dawn.

Disco:

Thursday, Friday, Saturday and Sunday from 10 p.m. till dawn.

Shows:

Thursday and Sunday at midnight.

A lapvetően, itt az első mondatban már exkuzálom kéne magam. Itt volt Budapesten valaki, aki érdekes, fontos, figyelemreméltó..., de június végén volt itt, két estére, az Egyesült Államokból, és lehet, hogy többet nem lesz látható nálunk. Hogy még kévsze is írni kell róla, azt indokoltá teszi, hogy az illető, és művészete olyan jelensége világunknak, melyet nem okvetlen aktuáltudósításokon keresztül kell ismernünk.

A taglalt művész Bill T. Jonesnak hívják, fekete bőrű, HIV-pozitív, homoszexuális; koreográfus, korunk táncéletének egyik kimagasló alakja. Társulatával június végén lépett fel, mutatkozott be a magyar közönségnek a Petőfi Csarnokban.

Bill, mint pályatársai közül többen, hosszú éveket töltött különböző táncintézetekben, míg 1982-ben élet- és pályatársával Arnie Zane-nel önálló társulatot hozott létre. Különös, intim és mélyen gondolati duóik szerte a világon érdeklődést keltettek, az úgynevezett kontakt technikán alapuló produkcióik tudatos, pragmatikus felfogásuk termékei.

Az olasz-litván-zsidó származású Arnie emellett elismert fotós, míg Bill tehetséges költő is. „A középosztálybeli zsidó, és a munkásosztálybeli fekete fiú” évtizednél hosszabb szerelme, és közös munkássága különös színfolt lett New York művészeti életében. A történet 1986-ban gyönyörűen indult: megalakult az Arnie Zane/ Bill T. Jones Dance Company.

„A társulat lett az a gyermek, melyre Arnie és én mindig is vágytunk” – emlékezik Bill. Az említett évben elnyerik a Bessie díjat, az amerikai tánc-Oscart. Előadásaik egyre nagyobb tömegeket hódítanak meg. Ekkor egy rutinvizsgálat mindent keresztülhúzott. Arnie szervezete szokatlan gyorsasággal omlott össze. Talán elsőként a világon, úgy döntött, hogy kiáll a nyilvánosság elé; személyiségének teljes súlyát az AIDS elleni harcra szentelte. Közéleti személyiséggé vált. Egy tévébeszélgetés során megmutatta sebeit. Milliós tértek észre a képernyők előtt. A páros barátja Susan Sarandon kétszeres Oscar díjas színésznő (akit elsősorban a Thelma és Louise című film főszereplőjeként ismerhetünk) ekkor bukkant fel mel-

lettük, mint az AIDS elleni nemzeti kampány egyik vezető aktivistája. Arnie 1988-ban meghalt.

„Arnie meghalt. Nekem pedig tovább kell élnem.” Bill ezen mondata határozza meg munkásságát. Máiig tartó egyedien kreatív gyászgyönyörű koreográfiák egész sorában nyilvánul meg, s vezetődik le.

A társulat, ennek a drámának – melyet azóta egy másik tagjuk hasonló módon való elvesztése tetézt – az árnyékában

vé vált a társulat számos vendégszereplésének.

Így került sor egy meghökkenő csevegésre a Petőfi Csarnok kistermében, melynek egyik kérdése például így hangzott (Bill tette fel): „Emelje fel a kezét, aki itt, most, elvállalja homoszexualitását!” Dermedt csend. Két világ pislogott egymásra zavartan. A tízfős társulat öt férfitáncosa közül három, s az őket kísérő tánckritikus keze a magasba lendült.

Hatalmas hangnembeli különbségeik elenére is sikerült hidat vernünk felénk, s látogatásukról számos értékes cikk jelent meg a magyar sajtóban.

„Kíváncsi voltam, hogy a budapesti – valószínűleg zömmel heteroszexuális – közönség számára szólhat-e szerelemről ez a tánc, vagy csak a furcsaságát szokatlanságát veszik észre, esetleg legrosszabb esetben, felháborodnak-e rajta. Úgy vettem észre, nagyon éretten reagáltak.” – Nyilatkozta Bill a Magyar Hírlapban. Nagyokat hallgattunk a nézőtérén. Számomra kiterjeszkedett a színházi élmény a tér egészére. Figyelve az arccokat a kényes pillanatokban, drukkolva a sikerért, hallgatva a nem túl számos, inkább csak meglepett megjegyzéseket, majd boldogan látva az

előadás végén a tomboló sikert, látva ezeket a csodás lányokat és fiúkat, ahogy a sokadik visszatapsolásnál sugárzó arccal a közönség közé szaladtak, hogy megöleljenek, megcsókoljanak, akit csak érnek...

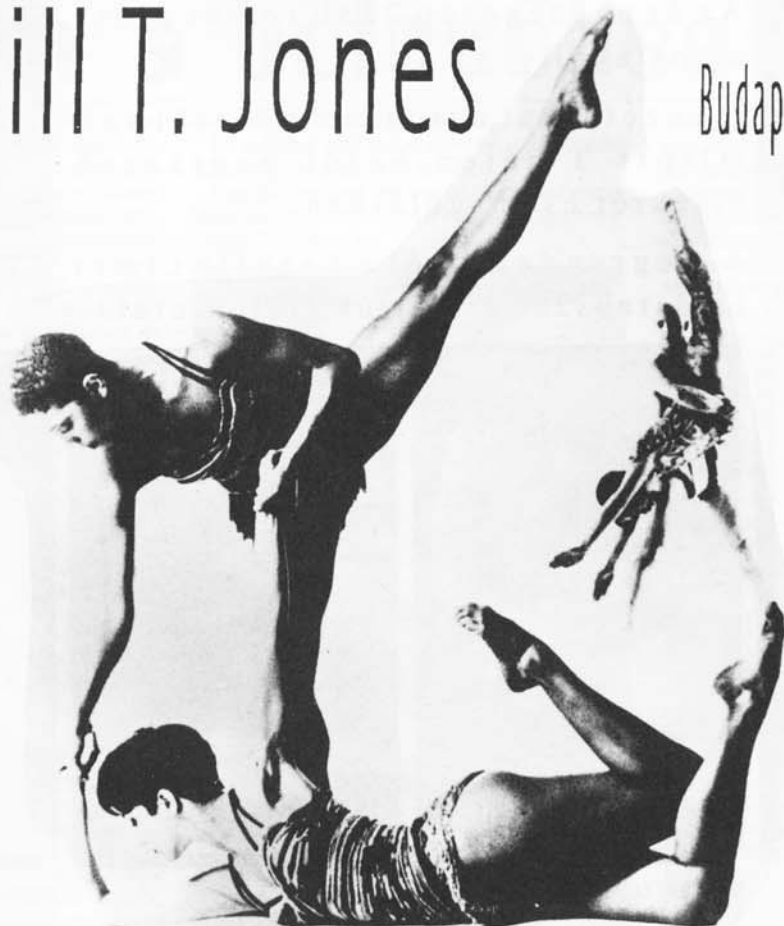
S, hogy a cikkben az előadásról keveset írtam, ezen tények ismeretében ténnyel bocsánatos bűn lehet. Erről már számos cikk szólt. Nekünk a társulat pusztája jelenléte, katartikus hangulatgerjesztése szinte fontosabb, mint a programjuk méltatása. S ez a jelenlét ténnyel segített abban, hogy mielőbb eljőjjön az a boldog kor, mikor már nem tűnik ennyire rendkívülinek ez az egész. Mikor már nem a toleráns közönség, hanem a produkció lesz egy ilyen cikk főszereplője.

Valami lassan elindult. Ezért ezekről a lapokról szóljon a köszönet az amerikai tizenötöknek. (Bill, Maya, Heidi, Andrea, Odile, Lawrence, Torrin, Sean, Eric, Arthur, Ellen, Jodi, Gregory, Emily, Robert.)

H. T.

Bill T. Jones

Budapesten

él. Arnie halála után még ismertebbé vált az együttes, így a halott táncos szinte megváltoztatta további sorsukat. Jelenléte minden előadáson, minden gesztusban érezhető még annak is, aki nem hisz az ilyesmiben.

Sorsuknak, őszinteségüknek, szókimondásuknak tudatában egyfelől, s a magyar helyzetnek, agyonhallgatásnak, pironkodásnak, szelektív érzékelésnek tudatában másfelől, felfokozottan vártuk ezt a vendégjátékot. Két nagyon különböző felfogás találkozásának termékeny feszültsége tetézte az önmagában is nagyszerű két előadás hatását.

Programjuk egyik legprovokatívabb darabja egy zömében Kurt Weil dallamokra koreografált szám, a Soon (Hamar) volt. A duó három szereposztás-variánsban létezik. Első este két fiú táncolta ezt a nagyon intim, és nagyon érzéki, rengeteg bájjal készített darabot. Bill jelenlegi kedvesével, társulata egyik rendkívüli táncosával, Arthurral nálunk is összehoztak egy beszélgetést, mely már szerves részé-

HOT RODS
BAD BOYS 21
ORDERNO.: 56611

120 MIN.

Connection

BT. Csomagküldő Szolgáltatónak ajánlatai:
Megrendelhető: 1399 Budapest, Pf. 701/1027

A 120 perces amerikai videokazetták közül ez alkalommal ezt a tízet ajánljuk figyelmükbe.

Az ár egységesen 2250 forint plusz a postaköltség.

A kazettákat a megrendeléstől számított 3 héten belül postázzuk diszkrét csomagolásban.

A megrendelésnél a kazetta címét és darabszámát kérjük feltüntetni.

MANO A MANO
BAD BOYS 22
ORDERNO.: 56621

120 MIN.

THE BUTLER
BAD BOYS 23
ORDERNO.: 56631

120 MIN.

MIDNIGHT COWBOY
BAD BOYS 24
ORDERNO.: 56641

120 MIN.

CUM TO ME!
BAD BOYS 25
ORDERNO.: 56651

120 MIN.

DOWN UNDER
BAD BOYS 26
ORDERNO.: 56661

120 MIN.

BE MY VALENTINE
BAD BOYS 27
ORDERNO.: 56671

120 MIN.

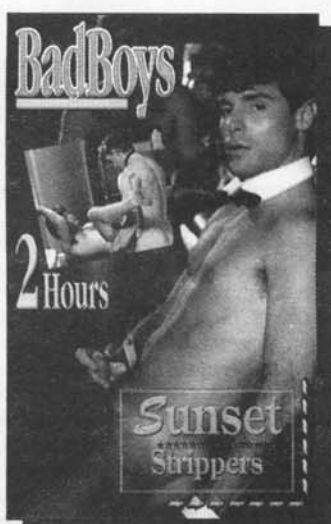
MEN ON FILM
BAD BOYS 28
ORDERNO.: 56681

120 MIN.

CHEF'S CHOICE
BAD BOYS 29
ORDERNO.: 56691

120 MIN.

SUNSET STRIPPERS
BAD BOYS 30
ORDERNO.: 56701

120 MIN.

Öröklött vagy tanult a homoszexualitás? A melegség kialakulásának eredetét a korai gyermekkorban keressük, mondja a pszichoanalitikus. Most a biológusok tábora ül diadalünnepe: amerikai tudósok megtalálták a homoszexualitás génjét. Új hajtóvadászat kezdődik a melegek ellen, avagy több toleranciát remélhetnek?

Fenti főcímmel és alcímekkel jelent meg terjedelmes tudósítás a STERN hasábjain (47. évfolyam, 30. szám, 1993. július 26., 168-177. old.).

Ösztön a bölcsőben

Simon LeVay már 12 éves korától tudta, hogy meleg. Kicsi korától kezdve a mama dédelgetett kedvence volt, csak a könyveket bújta és utálta a sportolást. Anyja mindent birtokolni akart és mindenben, mindenkin uralkodni, míg apja finom lelkű volt és tartózkodó.

Ilyen körülmények csak kedveznek a melegség kialakulásának. Ezeket olvasta a kis Simon már kora ifjúkorában Freud írásaiban, és a híres lélekűvív meg is győzte őt.

Azonban később kétségei ébredtek. Megismerkedett más melegekkel, akiknek az édesanyja nem volt domináns, mindenkin uralkodni vágyó, és apjukkal sem voltak konfliktusai soha. Ugy tűnt, hogy ezekre a meleg ismerősökre valahogy nem akart ráilteni a freudai magyarázat.

Mire volt hát neki szüksége, ha nem akart túlgondoskodó és magához láncoló anyja árnyékában meghúzódni? Férfiakat akart szeretni. A kérdés LaVay számára nem maradt továbbra kérdés: szerelmei tárgyául saját nemét kellett választania. Vagy egy biológiai meghatározottság kényszere sodorja őt erre az útra? – sejtelt fel benne több ízben ennek a valószínűsége.

LaVay kutató lett. Elhunytak agyát boncolja, és agykutatóként vált híressé. A koponyacsont alatt a szürkeállomány szövetében reméli megtalálni szexuális irányultságának okát.

Kérdéseire azonban most viszont egy másik kutatótól kapott választ, egy olyan választ, amelyet LaVay a legjelentősebb tudományos felfedezésként tart nyilván, amely a szexuális irányultság eredetére derít fényt.

A mikrobiológus Dean Hamer LeVay kérdésére egy rövid képlettel válaszolt: Xq28. Ez a rövidítés az „X” nemi kromoszóma egyik végszakaszát jelöli. „Valahol ezen a területen kell a génnek elhelyezkednie” – érvel Hamer, „a génnek, amely férfiakat férfiakkal való kapcsolat létesítésére készítet.”

Hamer felfedezése sokak számára iszonyatosnak hangzik: ebből az következik, hogy egy ember ösztönirányultsága már az anya petevezetékében eldőlt. Az apai ágról érkező öröklődő tulajdonságok befolyása nélkül teljes biztonsággal lehetne már ott megállapítani: ez egy meleg petesejt.

Az X-kromoszómák, mint a melegséget átörökítő hajlamok hordozóinak kutatását Hamer családja-vizsgálatokkal kötötte össze. Ennek eredményei:

– a kutatásban szereplő 76 homoszexuális férfi rokonságában a homoszexuálisok aránya jelentősen magasabb volt, mint az általános népesség körében,

– a homoszexuális rokonok az anya férfitestvérei vagy az anyai ágon jelentkező unokafivérek között találhatók gyakrabban.

Egyelőre még nem tudja meghatározni Hamer azt, hogy nőknél a lehetséges lesbikussá-

gért felelős gének mely kromoszómán lehetnek elrejtve. De az első utalások a női homoszexualitásnak a gének által történő befolyásoltságára arra mutatnak, hogy Hamer ezen a területen is bizonyítani akarja elméletét.

A férfiaknál a melegség meghatározásában felelős átörökítő faktornak még csak egy meglehetősen durva közelítésű területét jelölték ki eddig a génekutatók. Itt reméli Hamer megtalálni azokat a géneket, amelyek a homoszexu-

alítás hajlamát befolyásolhatják.

Ez még sok időt vehet igénybe, a gén pontos lokalizációjáig tíz év is eltelhet.

Egy melegséget determináló gén helymeghatározása nem csupán tudományos eredmény. Politikum is.

A szexuális irányultságot meghatározó gén felfedezését a washingtoni melegek politikai támogatásként értékelték. „Mérőföldön azon az úton, mely még nyíltabb támogatást biztosít a lesbikusok és melegek jogaihoz”, – nyilatkozta örömmel Gregory King az „Emberi Jogokért Mozgalom Alapítványa” nevében, akik az USA-ban a lesbikusok és melegek legnagyobb lobby-csoportjaként vannak nyilvántartva.

Végre felmentést kaphatnak a büntudatuktól szenvedő szülők is, akiket eddig az a nyomasztó érzés gyötört, hogy gyermekeik homoszexuális hajlamáért nevelésük felelős. És hát természetesen maguk a melegek is megkönnyebbüléssel vehetik tudomásul, hogy felismertté vált egy biológiai meghatározottság, a hajlam vélezületettsége.

Végre a meleg esábitók is felmentést akarnak kapni bűnösségük alól, mint a bűnösök – minden horrortörténetben. Az új felfedezés logikája szerint elcsábítás révén egyetlen fiatal sem lehet melegeg tenni, ugyanis, ha a fiatal elcsábítható, már születésétől fogva az.

Ez a tény minden egyes olyan pszichológusnak cáfolatot szolgál, akik még mindig azt hiszik, hogy a homoszexualitást pszichoterápiával gyógyítani lehet. Minden olyan próbálkozás, amely a homoszexualitást meg akarja „gyógyítani”, a természet elleni beavatkozásnak tekinthető.

Egy „biológiai” meleget előbb tolerálnak a washingtoni meleg-lobby túlsúlyban lévő véleménye szerint, mint egy olyat, aki mintegy

divatból küzdi be magát a melegek közé. Ezt a feltevést látszik megerősíteni egy körkérdésre adott válasz: az amerikaiaknak mintegy fele tartja a homoszexualitást öröklöttnek, a másik fele úgy hiszi, hogy az csak az élet során alakul ki. Az első csoport toleranciája lényegesen magasabb, mint az a kutatásokból kiderül.

Mindezek ellenére az USA-ban sem fogadták általános lelkesedéssel Hamer felfedezését. „Miben segít az nekünk, hogy felfedezték a homoszexualitás génjét?” kérdezte Darrell Rist. „A Lesbikusok és Melegek Rágalmak Elleni Szövetsége” megalapítója. „Ez az egész csak új kísérlet, hogy megváltoztassanak bennünket.” A meleg Jonathan Tolins is aggódik: „A veszélyek rettenetesnek tűnnek, amelyek ebből reánk nézve következnek.”

Nem teljesen jogosulatlanok az ilyenfajta aggodalmak. Ha csak a homoszexualitás génei vannak az öröklési anyagban megkötve, „örültség lenne azt hinni, hogy ellenőrzés alatt tarthatnánk, ahogyan ezt az ismeretet felhasználják majd” ismerte el még Angela Pattatucci is, Hamer egyik munkatársa a bethesdai Nemzeti Rákkutató Intézetben.

Aztán az következhet, hogy egy ember vérből géntest segítségével leolvasható homoszexualitása. Nem véletlen a meleg AIDS-szövetség aggodalma sem, nevezetesen, hogy a munkaadók alkalmazottaik szexuális hajlamait mindenkor teljes bizonyossággal kinyomozhatják.

Orvosoknak támadhat olyan ötlete, hogy a homoszexualitás a génebeszét eszközeivel megszüntethető, vagy a természet adta irányultságot hormonokkal az ellenkező irányba akarják majd fordítani.

Többek között arról is lehet majd információkat nyerni, hogy a terhes kismamák milyen szexuális orientációt szánnak még magzati állapotban lévő később születendő gyermekeiknek. A leendő anyák megkérdezhetik önmaguktól: akarok én egyáltalán egy meleg gyereket? „A habozásnak ebben a pillanatában itt áll előtűnk a népesség kiirtásának a veszélye” – vélekedik Tolins.

A nemzetiszocializmus idejéből származó tapasztalatok vezettek ahhoz, hogy az amerikai felfedezésre adott reakciók Németországban és az USA-ban teljesen különböznek. Feltűnőbbben nem is lenne lehetséges: amit az amerikai melegek átöröksésként üdvözölnek, az a németországi melegsövetségben egyszerűen „embertelen”.

A homoszexualitás okainak mindenfajta kutatása „a nemzetiszocialista koncentrációs táborokban folytatott, az emberi méltóságot meggyalázó orvosi kísérletek hagyományán nyugszik” jelentette ki Volker Beck, a szövetség szóvivője.

A homoszexualitás kezelésének módja, amint azt a homoszexuális társaság látja és ahogy a meleg viselkedést értékeli, a történelem folyamán többször is radikálisan változott. Az antik görögöknél az idősebb emberektől egyenesen elvárták, hogy fiatalabb udvarlókat és őket csodáló fiatalokat tartssanak maguk mellett. A komor, a vidámságot nem tűró középkorban ugyanakkor az „értelmes elfajulás” halálos bűnnek élt fel; az elítélt tetteket gyakran megégettetésre ítélték.

A felvilágosodás korában jelent meg az a gondolat, hogy a homoszexualitás nem vésztég, hanem betegség, melynek szervei okai és biológiai dimenziói vannak.

A különbségeket az átlagos férfítól való anatómiai eltérésekben kutatták. „A farfokák csőcsalukú besüllyedését” állapította meg vizsgált alanyainál 1881-ben Johann Ludwig Casper törvényszéki orvos és collstokkal közeledett a „rendszerint férfiak iránt vonzalmat

érző passzív férfiakhoz”: „Egy ilyen fenék nem mutatja a szokásos félgömb formát, hanem a belső oldal a végbélnyílástól 1,5-2 coll-nyra ellaposodik”.

A francia tudós, Ambroise Tardieu viszont előről nézte meg a szokásostól eltérő csoportot, és „több mint 200 vizsgálati személynél” olyan hímvesszőt fedezett fel, „amely a makk felé elvékonyodik és önmagától kisebesedik, úgy hogy a vizeletsugár jobbra és balra csapódik.”

Magnus Hirschfeld berlini orvos volt az első, aki a homoszexualitást nem bűnnek és eltévelyedésnek, hanem mint „az emberek egy bizonyos részénél megfigyelhető természettől fogva meggyökerező mély érzelmi irányultságként” tekintette.

Éppen ellenkezőleg, de mindemellett politikailag ugyanabban az irányban volt hatékony az az értelmezés, ahogyan kevésbé később a homoszexualitást a pszichoanalitikus Sigmund Freud kezelte. Freud szerint minden ember születésétől fogva biszexuális hajlamú; csak a korai gyermekkorban nyert tapasztalatok és befolyások határozzák meg az ember későbbi életének ösztönirányultságát.

A homoszexualitást az amerikai Pszichoanalitikus Társaság még 1974-ig a pszichés megbetegedések közé sorolta; Egészségügyi Világszervezet is csak 1992 áprilisában vett búcsút ettől a címkézéstől.

Másfelől a freudi tézisek még a modern melegmozgalomban is visszhangra találtak: egy eredendően sima kiindulási helyzet gondolata minden embernek rokonszenves lehetett, amely alapul szolgálhatott arra, hogy egy másfajta életmódot beskatulyázás nélkül, előítélet-mentesen fogadjanak el.

A pszichés betegségről, nevezetesen a homoszexualitásról alkotott kép már az ötvenes években szétterjedt. Az amerikai szociológus, Alfred Kinsey vidéki emberekkel készített interjúit szexuális szokásairól. Sokak számára az eredmény sokkoló volt: a megkérdezett 16 és 55 év közötti férfiak egyharmada azt nyilatkozta, hogy életében, még ha átmenetileg is, de volt más férfiakkal is szexuális kontaktusa. Két lehetőség maradt: a „betegséget” ragályosként vagy a „betegeket” egészségként kell értelmezni.

Még alig kezdődött el az a folyamat, hogy a homoszexualitás elvesztette betegségkénti megbélyegzettségét, egy másik tudományterület jelentette be igényt arra, hogy a homoszexualitás rejtélyét megoldja. Ez pedig a molekuláris biológia volt.

A genetikus kód felfedezésével a biológusok megteremtették a feltételt diadalmenetüknek, amellyel a pszichológia fölé tudtak kerekedni. A minden emberi sejtmagban félgömbölyítva található hárommilliárd alap-pár megzabolázásában látják annak a lehetőségét, hogy az ember sorsát tovább programozhatják.

Még alig vagyunk a siker küszöbén, hogy a sejtmagban rejtőzködő genetikus üzenetek titkát kibogozzuk, máris úgy tűnik, hogy az emberi viselkedés nagyobb része érthetővé válik.

A genetikusok dogmája szerint a nemiség is a sejtmagban székelő molekuláris „nagyhatalom” uralma alatt áll. Végül is, régóta ismert tény, hogy a férfi és női ivarsejt egyesülése, ill. egybeolvadása magzatból kifejlődő ember nemiségének a meghatározója. Ha a csírasejt X-X kromoszómát tartalmaz, abból a nő, míg a férfi az X-Y kromoszómárból fog kifejlődni.

A mikrobiológusok ezeket a kromoszómákat tekintik úgy, mint amelyek a nemi kialakulást irányítják, meghatározott genetikai parancsok szerint.

A terhesség első heteiben a magzati fejlődés nemi tekintetben semjégeséget mutat. Később alakulnak ki a szervei feltételek. A nyolca-

dik héttől hozzák mozgásba a gének a magzat belső elválasztású mirigyzeit. Az androgén (férfi) és ösztrogén (női) nemi hormonok fűrdőjében indul eltérő érésnek a magzat.

A kutatók hirtelen szabadjára tudták engedni fantáziájukat. Günter Dörner, a berlini endokrinológus (a belső elválasztású mirigyek működésének kutatója) kifejlesztett egy megközelítő modellt, mely szerint a hormonháztartás-, a szexuális irányultság-, a nemre jellemző specifikus viselkedés kialakulása és a nemi identitás (azonosság tudat) fázisai az itt megadott sorrendben követik egymást a férfiasság formálódásában.

A transzszexuális férfiak, jóllehet anatómiailag férfiak, nőknek érzik magukat. Dörner szerint az ilyen emberek nemi azonosságtudata nem férfias. Mivel a nemi irányultságot meghatározó androgén hormonok az anatómiai adottságokkal ellentétesen hathatnak, a melegeknél a szexuális orientáció nőies maradhat.

A kelet-berlini Chariténál tanító professzor mindenekelőtt patkányokon végzett kísérletekkel próbálta meg elméletét igazolni. nemi hormonok beinjekciózásával vagy kasztrációval. A befecskendezett hormon mennyiségétől függően kívánság szerint tudta a patkányok nemi viselkedését manipulálni, és ezáltal a

szexuális játékoság sokféle változatát tudta elővarázsolni.

Szervezetünkben az a hely, ahol a nemi hormonok az ösztönirányultságot és a szexuális viselkedésmódot programozzák, az agyban található.

A parányi peptidok itt kötnek eljegyzést az érzelmekkel, ott váltják ki az érzéki benyomások a szükségletet és az ösztönkésztetést, ott olvad össze az idegsejtek gyorstüzelése az éhség, szomjúság és a vágy érzetével. És valahol itt kell keresni az ősi szexuális vágy eredetét is. És itt kell, hogy eldőljön, kire irányul ez a vágy.

Ebből következik nyilvánvalóan, hogy szövetségre léptek egymással a neuroanatómusok, a hormonkutatók, a genetikusok és a mikrobiológusok, hogy a genetikus közvetítőanyagok, az elektromos impulzusok és az egymással szorosan összefonódott idegsejtnyúlványok kuszaságában az emberi vágy titkát megfejtsék. Ehhez kapcsolódóan nyomozni a nemi meghatározottságú sajátosságok után, hogy azt a módot is kibogozzák, ahogy az idegsejtek csoportokba szerveződnek, s egymás működését erősítik vagy épp kioltják.

Az ilyenfajta különbségeknek a legnyilvánvalóbban a hypothalamusban kellett megmutatkoznia. A hypothalamus teremt meg a szervezet mindkét nagy „kommunikátora”: a hormonrendszer és az agy közötti párbeszéd lehetőségét.

Az amerikai neuroanatómus Roger Gorski úgy hitte, hogy az emberi vágykésztetés titkának nyomára bukkant, amikor a nyolcvanas évek végén férfiak és nők hypothalamusában mérhető különbségeket talált: a sejtek két csoportja (tudományos jelölésük szerint INAH 2 és 3) férfiaknál megközelítőleg kétszer akkora volt, mint nőknél. Itt keletkeznek a férfi és női szexuális élményvilág különbségei?

Még a női és férfi agyvelő közti különbséget is igen nehéz meghatározni, hogyne lenne hát még sokkalta nehezebb kideríteni a homoszexuálisok agyában rejlő anatómiai különbségeket. Nem csoda hát, hogy akkora szenzációnak számított a neuroanatómus LaVay két évvel ezelőtti, éppen ezt az irányt célzó bejelentése.

LaVay 19 AIDS-ben elhunyt homoszexuális férfi agyát bontotta fel, s azokat 16 férfi és 6 nő agyával hasonlította össze, akik rokonaik vallomása szerint heteroszexuálisak voltak.

Nyert eredménye nagybetűs címmé válhatott: a hypothalamus sejtcsoportjainak egyike (INAH 3) csak fele akkora volt, mint a heteroszexuálisok hasonló funkciót betöltő sejtcsoportja, ugyanakkor hasonló méretű volt, mint azt nőknél lehet találni. LaVay úgy vélte, hogy ezzel a kutatási eredményével leleplezte a szexuális orientáció titkosságát.

Sok meleg szervezet LaVay felfedezését diadalként ünnepelte, mint amely végérvényes bizonyíték arra, hogy a melegség ugyanúgy tekinthető, mint a balkezesség. Most végre elérhető közelségbe kerültek a meleg számára is azok a polgárjogok, amelyek minden kisebbséget, pl. akár a feketéket is megilletik.

Azokban hallatlanul sok és heves kritika érte kollégái részéről. LaVay, lévén maga is meleg aki soha nem rejtette véka alá politikai indítékait, nézeteit, s aki egy intézet igazgatója, meggyőződését terjeszteni kezdte a meleg és leszbikus nevelésben: a homoszexualitás nem más, mint – sors.

Kérdés, nem tette-e őt ez a meggyőződése túl elfoglalttá a kutatásnál, s nem vezette-e túl szubjektív következtetések levonására? A hypothalamusban lévő sejtcsoportok nagyon nehezen különíthetők el egymástól, vetette fel a kétséget a Science című folyóirat. És LaVay volt a szóban forgó vizsgálatnál az egyetlen személy, aki az agymetszeteket kiértékelte.

A kritikusok kétségét alig csökkentette, amikor néhány hónappal az eredmények közzétételét követően LaVay egy másik meleg kutatótól kapott támogatást: Richard Pillard a genetika révén azt akarta bizonyítani, hogy számára, éppúgy mint fivérének és nővérének, a homoszexualitás már a bölcsőtől kezdve adva volt. Pillard százhatvanhét meleg férfi testvérét vizsgálta meg. Ezek közül ötvenhatan voltak egyetértő, ötvennégyen kétetértő ikrek, a többiek (ötvenheten) adoptáltak voltak.

Pillard eredményei azt mutatták, hogy az adoptáltak köréből csak 11 százalék volt ugyanúgy meleg, a kétetértő ikreknél az arány ehhez képest kétszer magasabb volt, míg az egyetértő ikrek között 52 százalék volt a meleg aránya. Ezek a számok Pillard számára az erős öröklési befolyás bizonyítékát jelentik a szexuális irányultság keletkezésének értelmezésénél.

Azonban ezek az eredmények még további tanulmányozást igényelnek. Épp azért, mivel a gének befolyása az egyetértő ikreknél alig szűrhető ki: a viselkedésben mutatkozó hasonlóságok pontosan ugyanúgy visszavezethetők a gének azonosságára, mint a közös tapasztalatokra. A születés után folytatott homoszexualitással kapcsolatos ikerkutatások eredményei azonban mégis léteznek. A Pillard által közzétett eredményeket egy New York-i pszichiáter a következőképpen kritizálta: „A leginkább figyelemre méltó tény az, hogy az együtt nevelkedett, de genetikusan azonos ikerpárok 48 százalékánál szexuális irányultságukban különbségek mutatkoznak.”

A biológusok egy csoportja a Hamer-vizsgálatok közzétett eredményeit ezért nagy lelkesedéssel üdvözölte. A felfedezésnek, mely szerint egy gén tehető felelőssé azért, hogy férfiak vágyat éreznek más férfiak iránt, reményt kell bennük ébreszteni.

Hamer is családfakutatókba kezdett. Mindenekelőtt az AIDS-betegeknél fellépő Kaposi-szarkóma (a bőrnek egy fajtája) képződésének genetikai befolyását akarta vizsgálni.

Amikor a – többnyire meleg – páciensek családjai körében végzett összehasonlításokat, feltűnő leletre bukkan, mely szerint a homoszexualitásra való hajlam az anya által átörökölt X-kromoszómához kapcsolódik.

Második lépésben Hamer negyven meleg testvérpárt választott ki, akiknek az X-kromoszómáit apró darabokra osztotta, hogy össze tudja tudni azokat egymással hasonlítani. Az eredmény: a kromoszóma vége, az Xq28 szelvény a negyven pár közül harmincháromnál azonos volt.

A tény elképesztő, mivel hosszabb kromoszómametszetek egybeesése nagyon ritka. A statisztikai analízis eszközeivel elemezve Hamer állítja, hogy „a 99,5 százalék valószínűségi szinten talált egybeesés nem lehet a véletlen műve.”

Mindenestre Hamer is bizonyos megkötelésekkel nyilatkozik: „Úgy tűnik, hogy nem az Xq28-as gén az egyetlen, amely a homoszexualitás keletkezésében szerepet játszik, és nem mindenkinél kell ennek a hajlamnak kifejeződnie, aki ezt a gént magában hordozza.”

Nyilvánvaló, hogy az illető gén nemcsak a melegéknél található meg. Végül is a negyven testvérpár közül hétével nem volt kimutatható a kérdéses kromoszómaszelvény egybeesése. Ezért úgy vélekedik Hamer, hogy meg kell ismételnünk a vizsgálatokat, és meg kell erősíteni az eredményeket.

Ugyanoda jutottunk, ahonnan elindultunk. A Science folyóirat Hamer tanulmányát egy helyen úgy kommentálja, hogy „a viselkedésgenetika pohara túlszordul a látszatfelfedezésektől”.

– Öt évvel ezelőtt pszichiátriai szenzáció volt, hogy londoni kutatók brit és izlandi család-

doknál olyan gént találtak, amelyet felelőssé lehetett tenni a skizofrénia kialakulásáért. Később aztán megállapításukat visszavonták.

– 1990-ben fedezték fel az alkoholizmus génjét, amely állítólag még egy meghatározott agyi receptor is kifejlesztett. Egy ellenőrző vizsgálat azonban rácsúfol az eredményekre.

– Számos kutató nyomozott az intelligencia génje után. Ezeknek a keresgéléseknek az eredménye aztán mindig csak szóbeszéd maradt. Mindezekig semmit sem tudtak nyilvánosságra hozni.

A Science-összegzése szerint a bizonyíték, „amikor több adat gyűlik össze, vagy a régi állításokat újvizsgálják, buborékként szétpukkan.” Minden sikertelenség ellenére a génekbe vetett hit tartja magát.

Kétféle támadást indítanak a biológusok az ember titkának megfejtéséhez: a génekutatók tíz, de legkésőbb tizenöt éven belül befejezettek akarják nyilvánítani az összes emberi átörökölt anyag leltárának az elkészítését. Egyidejűleg az idegrendszer kutatói a kilencvenes éveket „az agy évtizedének” nevezték ki. A 100 milliárd idegsejt kémiai kölcsönhatásával és elektromos külsőséssel akarják megmagyarázni az érzelmek és az ösztön, a gondolkodás és az emlékezet titkait.

Mindkét oldal, mind a mikrobiológusok, mind a neurológusok az elképzelhetően bonyolultságok egy területét kutatják. És mindkét terület eddig még csak nagyon keveset jutott előre.

A genetikusok egyelőre sikereket mindenekelőtt bizonyos öröklődéssel összefüggő megbetegedések magyarázatában értek el, a speciális cukorbetegségek, a sárlósejt-anémia, vagy az anyagcsere-megbetegedések körében, amelyeknek a keletkezése egyedi esetenként egy bizonyos gén károsodására vezethető vissza. Ezeknek a génkárosodásoknak az átöröklése családonként pontosan követhető. Az ilyen megbetegedések oka kizárólagosan genetikai.

Az viszont, hogy a genetika az olyan komplex emberi megnyilvánulásokkal kapcsolatban, mint amilyen a homoszexualitás vagy az alkoholizmus, intelligencia vagy agresszió hasonlóan határozott válaszokat tudna prodálni, kétségesnek tűnik.

Már csak a homoszexualitás fogalmának a tisztázatlansága is ez ellen szól. Hogy mekkora lehet az emberiség egészében a homoszexuálisok aránya, a becslések 2-10 százalék között mozognak. Minden kutató más és más határokat húz meg: az már vajon melegnek számít, aki, ha teheti, férfikkal hál? Hova kell aztán azokat a melegeket besorolni, akik még nőkkel is félrelépegetnek?

A szigorú értelemben vett homoszexuálisok és a kizárólagos heteroszexuálisok között terül el a biszexualitás széles spektruma. Hogy valaki feminin kurvas vagy kemény bőrös, hogy monogám vagy partnereit óránként váltogató (promiszkuus), hogy mazochista vagy sadista hajlamú, – elvileg mindegyik megnyilvánulást egy és ugyanazon gén kellene hogy meghatározza?

Ha csupán az öröklődési faktornak tulajdonítunk nagyobb jelentőséget, mint a környezeti befolyásoknak, nehezen képzelhető el, hogy a homoszexualitás – a cukorbetegséghez stb. hasonlóan – csupán egyetlen génről lenne visszavezethető. A gének sokasága van kölcsönhatásban egymással. Egyedül csak az embert férfivá vagy nővé tevő X- vagy Y-kromoszómákból van pár ezer.

Pontosan ezek a betegséggel és abnormitással kapcsolatos asszociációk azok, amelyek a melegek körében a biokémikusok és genetikusok iránt nagy gyanakvást váltanak ki, legalábbis Németországban, mert mindent a biológiai tényezőkre akarnak visszavezetni.

Mindenekelőtt a tudománynak a Harmadik Birodalomban betöltött gyalázatos szerepére való emlékezés, de az attól való vonakodás is, hogy a legkülönbözőbb kutatásokban ismét és mindig tárgyként legyenek tekintve, a német melegeket oda vezette, hogy a homoszexualitás eredetére vonatkozó kérdéseket elutasítsák.

Az ebből az irányba mutató legártatlanabbnak vélhető próbálkozásra is ellenkezéssel válaszoltak. Amikor 1985-ben a hamburgi egyetem antropológiai intézete egy homoszexuális kontrollcsoportnál vér- és nyálvizsgálatot végzett, hogy a hormonok és a személyiségjelzők között összefüggéseket derítsenek ki, a meleg csoportok tiltakozása miatt a közzétett tanulmányt vissza kellett vonni.

A különböző melegcsoportok csúcsszervezetének, a „Bundesverbandes Homosexualität”-nek egyik vezetőségi tagja, Wolfram Setz emlékeztet arra, hogy csaknem 50 éve már volt egyszer egy német tudós (a náci örökléskutató Theo Lang 1936-ban), aki megfogalmazta gyanúját, hogy „a homoszexualitás eseteinek többségét egy kromoszómajárat zavarára lehet visszavezetni.”

Ez a megállapítás csak egy szerény ötlet volt azokhoz a hormonkutatásokhoz, melyeket aztán a dán orvos: Carl Peter Jensen (Carl Vaernet álnéven) az SS-ek megbízásából 1944-ben a homoszexuális internáltknál a buchenwaldi koncentrációs táborban lefolytatott.

„A kísérletnek széles bázison kell nyugodnia” írta Vaernet egyik levelében megbízójának, „akár mesterséges nemi mirigy beültetés révén is, hogy az abnormális irányultságú szexuális ösztönt normalizáljuk.”

KÉT ÉVE, HOGY ELINDULTUNK

Karácsony másnapján van pontosan két éve annak, hogy elindultunk első gyalogutunkra.

Ezt ünnepelni hívunk minden társatársat és kíváncsi érdeklődőt este nyolcra a Fenyőgyöngye étterem különtermébe.

(Ide autóval vagy a Kolosy térről 19 óra 40-kor induló 65-ös autóbusszal lehet feljutni.)

Közösen elfogyasztott vacsoránkat a Zemplénben készült videofilm bemutatása mellett, a Vándor-Mások túraín, vagy más szép tájakon készített diákkal, fotókkal is szeretnénk színesíteni. Így, ha vannak fotóid, kérjük hozd magaddal!

A program éjfélig, a záróráig tart. (Kb. ekkor indul az utolsó autóbussz is lefelé.)

Ne bántsd a más!

Augusztus 20-tól 22-ig az Alternatív Háló volt a Gödöllői Agrártudományi Egyetem. Ezalatt a három nap alatt zajlott az Alternatív Fesztivál a Soros Alapítvány és az Autonomia Alapítvány támogatásával. A háló társak nemigen lettek hálótársak, mert a zsúfolt program miatt alvásra kevés idő jutott. Napközben előadások, filmvetítések, vitakörök zajlottak, este pedig koncertek és az Egyetemi Színpad előadásai.

Nem mondhatni, hogy a fesztivál túl nagy tömegeket mozgatót volna meg, mégis fontos szerepet töltött be a magyar politikai és társadalmi életben. Jelzi ezt, hogy a megnyitóra elment és beszédet mondott Fodor Gábor képviselő. Legnagyobb jelentősége talán abban áll, hogy a vidéki és budapesti alternatív egyesületek, politikai csoportok, művészeti társulások felvehették egymással a kapcsolatot, megismerhették egymás elközeléseit.

Szegedről, Szentese-ről, Egerből, Zalae-gerszegről, Hajdúböszörményről jöttek ifjúsági klubok, itt volt Budapestről a Bokor Katolikus Bázisközösség, a Marthin Luther King Egyesület, az Anarchista Föderáció, az Alba Kör, a Feminista Hálózat, különböző zöld mozgalmak, a Tilos Rádió, a Pesty Fekete Doboz és a Mások.

A vitafórumokon szó volt a különböző egyházakról, a nemzeti kisebbségekről, az ifjúsági munkanélküliségről, a szabadelvű szocializmusról, az antiszemizmusról, a zöld ökonómiáról és a

homofóbiáról. Első nap etno-koncert, a második nap blues-est zárta a programot.

Az előadások, vitafórumok, koncertek, filmvetítések közti szünetben a Katalizátor Iroda könyvkiállításában és az alternatív lapok között böngészhetek az érdeklődők. Sok kézzel sokszorosított plakát is a látogatók rendelkezésére állt, többnyire ingyen. Itt talákoztam többek között a NE BÁNTSD A MÁST! szöve-gű plakáttal, amit az Ifjú Szocialisták Mozgalom terjesztett.

Kiemelkedő érdeklődés kísérte a Mások szerkesztősége által tartott vitafórumot. Az előadóterem zsúfolásig megtelt fiatalokkal. A többórás beszélgetés alatt szóba került a homoszexuális mozgalom története, a homofóbia oka, a melegek gyereknevelésének és pedagógusi pályán történő elhelyezkedésének kérdése, a hagyományos és alternatív család előnye és még számtalan más probléma, ami foglalkoztatta a nagyrészt kívülálló, de teljesen nyitott és toleráns hallgatóságot. A beszélgetés végén az a vélemény alakult ki, hogy a melegek valóban egy heteroszexuális diktatúrában élnek, mégis a közeledéshez nekik is lépéseket kellene tenni. Jelenleg a homoszexuális közösség szinte megközelíthetetlen azok számára is, akik jóindulatúan, segítőkészen és előítéletek nélkül szeretnének kapcsolatot találni.

L.L.

Második születésnapját ünnepelte

szeptember 11-én a Kesergéj, a Magyar Zsidó Leszbikus és Gay Csoport. A zártkörű ünnepségre minden csoporttag elment, ami nem is meglepő, hiszen Magyarországon ez a legjobban összetartó meleg közösség, amelyiknek sikerült egy valóban családias légkört kialakítania.

Nagyon sok boldogságot kívánunk mindnyájuknak és őszintén reméljük, hogy hosszú ideig és legalább ilyen sikeresen fognak a jövőben is tevékenykedni.

Vándor-Mások

Október 24., vasárnap

Találkozás: 7 óra 10-ig Budapest Nyugati pályaudvaron a „nyitott” váróban. (A Nyugatiból indulók kivételével mindenki előre váltson menetjegyet Szob állomásig!)

Útvonal: Márianosztra – Nagyvirtáspuszta – Kisirtáspuszta – Vas-edény kulcsosház – Templom-völgy – Salgóvár (715m) – Ökör-orom – Peröcsény.

Táv: 19 km

Szint: 830 m

Költségek teljes áron: (vonat 392 + autóbussz 128 =) 520 Ft

Érkezés: 19 óra 15-re a Nyugati-ba.

November 21., vasárnap

Találkozás: 6 óra 10-ig Budapest Nyugati pályaudvaron a pénztár-csarnok közepén. (A Nyugatiból indulók kivételével mindenki előre váltson menetjegyet Szob állomásig!)

Útvonal: Peröcsény – Vár tisztás – Nagy-Hideg-hegy (864 m) – Foltán kereszt – Saj-kút – Királyrét.

Táv: 19,5 km

Szint: 1000 m

Költségek teljes áron: (vonat 322 + autóbussz 94 + kisvasút 44 =) 460 Ft

Érkezés: 18 óra 15-re a Nyugati-ba.

December 26., karácsony

Találkozás: 9 óra 10-ig Budapest Nyugati pályaudvaron a pénztár-csarnok közepén. (A Nyugatiból indulók kivételével mindenki előre váltson menetjegyet Kismaros állomásig!)

Útvonal: Királyrét – Bika-rét (Pest megye) – Nógrád, Felső major – Kis kő oldal – Bika-rét (Nógrád megye) – Udvarhelypuszta – Katalinpuszta.

Táv: 14 km

Szint: 300 m

Költségek teljes áron: (vonat 126 + autóbussz 206 =) 332 Ft

Érkezés: Váci út – Róbert Károly krt. – Hungária krt. útvonalon Budapest Népstadion autóbusszállomásra 16 óra 20-kor.

Álmos mormoták! Ha a Nyugatiból csak a 10 óra 30-kor induló szobi vonattal utaztok, és Vác-on átszálltok Balassagyarmat irányába, akkor délre érkeztek Nógrádra. (Idéig váltsatok menetjegyet is!) A vasútállomásról a piros kereszttel jelzett aszfaltos út vezet Felsőmajorba, ahol fél 1-ig várjuk csatlakozásokat. (P+ kb. 20 perc)

Figyelem! A túrákon általában van rövidítési lehetőség is.

Gazsi

Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek

Augusztusi számunkban közölt meleg bibliográfiához a következő kiegészítést fűzte K.L. és V.Gy olvasónk:

Galgóczi Erzsébet: Törvényen kívül és belül (Szépirodalmi könyvkiadó, 1980)

Varga Attila: Csókok a gőzben (Mozi-Print Kft.)

Sombor Judit - Tuscher Tünde: Melegház (Unió Könyvkiadó, 1989)

Andrzejewski, Jerzy: Már rád tört a vég (Európa, 1983)

T. Petronius: Trimalchio lakomája (Európa, 1977)

J. P. Sarte: Egy vezér gyermekora (több kiadás az első magyar: 1958, film: 1966)

A. Gide: Pénzhamisítók (több kiadás)

Plutarkhosz: Párhuzamos életrajzok I.-II. (Magyar Helikon, 1978)

St. Heym: Dávid király krónikája (több kiadás az első magyar: 1976)

Historia Augusta (Gondolat, 1968)

M. Druon: Elátkozott királyok (több kiadás)

M. Renault: Égi tűz (Európa, 1977)

M. Renault: Apollon maszkája (Európa, 1970)

E. Ajar: Előttem az élet (több kiadás)

Pais István: Bibliai érdekességek (Szerzői kiadás, 1992)

O. Fallaci: Penelope háborúja (magyar kiadás: 1965)

Köszönjük, és továbbra is várjuk azoknak a magyar nyelven megjelent, homoszexuális témájú könyveknek a címeit, amelyek még nem szerepelnek a listánkon.

Kedves MÁSOK!

Visszaérkeztem nyári szabadságomról, amelyet Spanyolországban és Franciaországban töltöttem és szeretném néhány élményemet megosztani veletek:

Barcelonában rengeteg a rendőr, hármával, négyesével sétálnak. Nagyon kedvesek és segítőkészek, bár ránézésre inkább terroristának tűnnek. Érdekes, hogy az ottani rendőrök beszélnek idegen nyelveket is.

Amikor egyik este elmentem egy meleg diszkóba, az ajtóban állt egy „közeg”. Először azt gondoltam, hogy razzia van, nem is akartam bemenni. Hamar kiderült azonban, hogy csak a bent szórakozók nyugalmára ügyelnek.

A legalább nyolcszáz férőhelyes, óriási diszkó tömve volt. Nagyon drága a belépő, bár a hely nem túlta felül a budapesti Angyal bárt. Egy üdítőért négyszáz forintnak megfelelő pezetát kértek. Sok bárban, diszkóban jártam, jónéhány spanyol meleggel elbeszélgettem, és örültek, amikor mondtam, hogy magyar vagyok. A németeket nem szeretik. A spanyolok elég rámenősek, de nyíltak. Nem sokat gatyáznak. Sokkal több latin-amerikai, afrikai és ázsiai található itt, mint nálunk.

Az utcán rengeteg az újságárus pavilon, és mindenhol dögvél a gay magazin. Minden pavilonnál legalább nyolc-tíz félélt láttam. Az első sorokban ott a Spartacus és a külön Spanyolországról készült Spartacus. Az USA gay magazinokat szinte kilóra

árulják. Amikor vettem néhányat, nem nézett meg az árus, nem csodálkozott. Elmentem a legjobban reklámozott, csak melegek részére árusító sex shopba is. Az utcán öles betűkkel: Gay Sex Shop. Nem szégyellik, nem dugják el, könnyen megtalálható.

Regényeket tudnék írni Nizzáról, Monte-Carloról, Marseille-ről nem is beszélve. Hazaérkezésem után elmentem a legjobb meleg bárba Budapesten, és itt is jól éreztem magam, mint írtam, szebb, mint amilyenekben kint voltam.

Üdvözléssel: D. Cs.

Kedves D. Cs.!

Örülünk, hogy már itthon is lehet színvonalas meleg bárokat és diszkókat találni, de azért azt a barcelonait is szívesen meglátogatnánk.

Kedves Szerkesztőség!

Nem tudom mennyire vehető figyelembe a javaslatom, ha igen, akkor kérek tedd közzé a lapban, mert ez szerintem megkönnyítené, illetve rizikómentessé tenné a párkapcsolatok kialakítását.

Az lenne a javaslatom a Másokhoz, de mindegyik nem felé, hogy csináltassanak maguknak HIV-kártyát, és azon ellenőrizhető lenne a vizsgálat ideje (rizikóidőn belül) és ezt állandóan meg lehetne újítani. Úgy érzem, ez a kapcsolatok kialakításánál is könnyítő tényező lenne mindenki számára, és a személyiséget sem sértené, mivel így mindenki vigyázhat az egészségére. Ha nem értesz egyet velem, kérek ird meg, hogy miért nem?

Üdvözléssel: B. J.

Kedves B. J.!

Annyiban mindenképpen egyetérték veled, hogy mindenkinek célszerű lenne megcsináltatnia a HIV-tesztet. Egyrészt azért, mert a fertőzés mielőbbi felderítése a megfelelő életmód kialakítása és a rendszeres orvosi ellenőrzés mellett hosszú ideig elodázhatja, de még az is lehet, hogy meggátolhatja a betegség kialakulását, másrészt, ha valaki megtudja magáról, hogy pozitív, akkor talán (ha addig nem is) jobban oda figyel a biztonságos szex szabályainak betartására és nagyobb felelősséget érez partnere egészségének a megővására.

Azt azonban senkinek sem javasolnám, hogy egy frissen készült negatív teszt hatására, rögtön védekezés nélkül fejest ugorjon a gyönyörbe. A teszt ugyanis csak egy pillanatnyi állapotot mutat. Egy körülbelül három hónappal ezelőtti állapotot, mivel arra épül, hogy a vírus hatására a szervezet által termelt ellenanyagot kimutassa. Ez pedig még nem észlelhető a friss fertőzés esetében, csak bizonyos idő elteltével. Ha a kezdetbe kapsz egy negatív eredményt, abból csak arról bizonyosodhatsz meg, hogy három hónappal ezelőttig nem találkoztál a HIV-vírussal.

A legbiztosabb módszert, bár kissé hosszadalmas, mégis érdemes betartani: Ha valakivel megismerkedsz és úgy érzitek, hogy hosszú távú monogám kapcsolat lesz belőle, akkor három hónapig csak a safe sex

szabályai szerint éljetez nemi életet (kondom, petting, kölcsönös maszturbálás stb.). Utána menjetek el együtt AIDS-szűrésre, és ha mindkettőtök eredménye negatív, akkor szabaduljatok meg a gumitól. Persze csak akkor, ha mindketten biztosak vagytok a másik hűségében. És ezután sem árt néhányszor megismételni az ellenőrzést.

Alkalmi kapcsolatoknál viszont, bármilyen friss vizsgálati eredményt is lobogtat a másik, semmilyen körülmények között nem javasolható a biztonságos szex figyelmen kívül hagyása.

Kedves Szerkesztők!

Meg vagyok áldva a tisztelt jelíges hirdetőikkel! Arra sem voltam hajlandók, hogy egy sort is küldjenek vissza! Én, kis naiv azt hittem, ez megkönnyíti az ismerkedést. (Tévedni emberi dolog, na de már harmadjára?) Most már az ember elkezd félni, lehet, hogy csak a nevem és címem kell valakinek? Ne szórakozzon senki velem! Ez után mi lesz még? Zsarolás, mocskolódás, még rosszabb? Azt hiszem leállok erről a műfajról.

Üdv: V. Sz. L.

Kedves V. Sz. L.!

Sajnos hozzászokhattunk, hogy nálunk az alapvető emberi normák is csak addig fontosak, amíg valaki a saját bőrén tapasztalja hiányukat. A külföldiektől gyakran hallani értetlenkedve, hogy megbeszéltek valakivel találkozót, de az illető nem ment el. Hát akkor miért beszélte meg? Vagy ha közben történt valami változás, akkor miért nem jelezte. Annyi kényelmetlenséget vállalni, hogy elmenjünk a randira megmondani, hogy bocss' meggondoltam magam, a minimum. Nem. Mi nem. Az olyan ciki, meg fárasztó, meg lehet, hogy ő sem jön el. Azt a gondolatot pedig, hogy akit átvettünk ott áll reménykedve és vár, vár ránk esetleg fél óráig is vagy még tovább, hogy fölbörtöttek a programját, hogy lenne jobb dolga is, hogy csalódot okoztunk neki, hogy legközelebb már bizalmatlanabb lesz, hogy a magyarokról alkotott rossz véleménye meg egy kicsit tovább romlik, inkább elhessentjük magunktól, mint egy kellemetlenkedő bogarat.

Ugyanez a helyzet az apróhirdetéssel. Közben meggondoltuk, vagy kibékültünk a barátunkkal, vagy éppen megtaláltuk az igazit és a számunkra érkező válaszleveleket egy laza csuklómozdulattal a papírkosárba ejtjük. Mert úgysem ismerjük azt a másikat. És különben is mit írunk, és olyan strapás, meg a bélyeg sem két fillér... Hát így szépen kialakítunk egy olyan légkört, ahol nincsenek mindenki számára kötelező normák, amiknek a betartása kicsit kényelmesebbé, kulturáltabbá és szorongásmentesebbé tehetné az életünket. A legnagyobb baj az, hogy emiatt mi is álldogálhatunk reménytelen várakozásba meredve a találkahelyen, mi sem kapunk egy sor visszajelzést sem a bemutatkozó leveleinkre, és mi sem érezhetjük azt a kellemes bizsergető érzést, hogy emberszámba vett valaki.

Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek * Olvasói levelek

IZRAEL fővárosa Ilyet még nem látott... Becslések szerint ötezer homoszexuális és leszbikus vonult végig transzparenszekkel Tel Aviv főutcáin, a Kapcsolatok című gay lap és az izraeli meleg szervezetek rendezésében lezajlott forró júliusi paradén. A felvonuló meleghez sok szülő is csatlakozott, akik „Szeretem a leszbikus lányomat” és ehhez hasonló plakátokkal meneteltek, együtt a tömeggel.

A Shenkin parkban zenekarok, énekesek és kirakodóvásár várta a melegeket, miközben kollektív társasjátékokon és népi-tánc oktatáson vehettek részt a szórakozni vágyók. Számos parlamenti képviselő mellett felszólalt Tel Aviv polgármestere, Joel Dajan – a legendás háborús hős, Moše Dajan lánya –, aki köztudottan szimpatizál a homoszexuálisokkal. Így a zenés szolidaritásfesztivál politikai demonstrációvá vált.

A park központjában felállítottak egy óriási szimbolikus szekrényt, amelyből kilépve bárki videóra filmeztethette magát, jelezve: vége a titkolódzásnak, ezentúl nyíltan vállalja a saját életformáját.

A heppeningről 45 perces film készült, amit néhány kamaramozi már a műsorára is tűzött. Vannak még csodák a csodák országában.

Még egy izraeli hír:

Az izraeli hadseregvezetés június 10-én formálisan megtiltotta a hadseregben belüli bármiféle megkülönböztetést a homoszexuálisokkal szemben. Az új szabályozás néhány panaszos eset nyomán született meg.

ÍRORSZÁGBAN a kormány elhatározta, hogy az ország homoszexualitást büntetendőnek rendelő törvényei eltörlését kezdeményezi. A döntésre az Európai Emberjogi Bíróság Írországot elmarasztaló, 1988-ban (!) hozott ítéletét követően került sor.

KANADÁBAN egy bíróság ítéletében elmarasztalta az ország hadiflottáját, miután a flotta kötelékéből elbocsátottak egy HIV-fertőzött matrózt. A bíróság az ex-matróz javára 150.000 dollár kártérítést ítélt meg. Jogászok szerint az eset precedenst teremt Kanadában, és ez a jövőben megkönnyítheti azok helyzetét, akiket

szeropozitivitásuk miatt hátrányos megkülönböztetés ér.

TÖRÖKORSZÁGBAN július 2. és 4. között homoszexuális rendezvénysorozat zajlott. Ilyenre Izstambulban – a történelemben először került sor. A rendezők remélik, hogy az esemény elősegíti majd az első török homoszexuális egyesület létrejöttét, illetve egy meleg újság kiadását is.

USA legfelsőbb bírósága egyhangú támogatásáról biztosított egy Wisconsin államban született törvényjavaslatot, mely az igazságszolgáltatásnak lehetővé teszi szigorúbb büntetések kiszabását a „gyűlöleten alapuló bűnesetek” tetteseiével szemben. A wisconsini törvény elsősorban azokra a bűnelkövetőkre irányul, akik áldozataikat faji, vallási vagy etnikai alapon, illetve azok szexuális orientációjára való tekintettel választják ki.

NAGY-BRITANNIÁBAN feltalálták a mesterséges szexepilt. Még nem tudni, hogy mennyibe fog kerülni, de már szep-tembertől árusítani akarja az Interactive Fragrance Technology nevű londoni cég, amely a kutatást is finanszírozta, és most nagy sikerre számít.

A feltaláló, dr George Dodd biokémikus, a Warwick egyetem kutatóintézeti igazgatója azt mondta, hogy az új illatszer segíteni fogja az embereket a partnerekérésben, és sok kihívófélnél lévő partnerkapcsolatot is megment majd, tartósítván a vágyat a partnerek között.

Az előzetes érdeklődést az sem csökkenti, hogy a mesterséges szexepil esetleg hónaljszagú lesz. A professzor ugyanis a hónaljszagú mirigyek termelése mintegy ötvenféle illatmolekula keverékében fedezte fel a nemi vágyat keltő szagkompozíciót, és ezeket reprodukálta mesterségesen.

ANGLIÁBAN a meleg lapok tele vannak egy 30-40 év közötti, macskós testalkatú, rövid, barna hajú, elszíneződött fogú férfi fantomképével. A kép alatt feltűnő betűkkel rikítanak a kérdések: Ismered ezt a férfit? Láttad őt valakivel az áldozatok közül? Tudsz segíteni?

Ezzel a felhívással az angol rendőrség fordul a meleg olvasókhhoz. Már hónapok óta nyomoznak az új Hasfelmetező Jack után, aki különös kegyetlenséggel gyilkol, és áldozatait kizárólag a homoszexuális férfiak közül szedi. Eddig öt embert tett el láb alól, akik közül a legfiatalabb 33, a legidősebb 42 éves volt. Sikerült lencsevégre kapni a sadista ámokfutót, amikor legutolsó áldozatával, a 42 éves catfordi Emanuel Spiterivel kilépett egy meleg mulató ajtaján. A rossz minőségű fotót is közlik az angol lapok, hátha valaki ez alapján tudja azonosítani a tettest.

A nyomozást vezető főfelügyelő biztos abban, hogy segítséget és felvilágosítást fog kapni a meleg közösségtől, amely segítségével elfoghatják a veszedelmes bűnözőt.

A MÁSOK MEGVÁSÁROLHATÓ:

BUDAPESTEN: a Mystery bárban (V., Nagysándor József utca 3.), a Darling bárban (V., Szép utca 1.), az Alkatraz night clubban (IX., Ipar utca 1.), a Club 93-ban (VIII., Vas utca 2.).

A Rácz Fürdő büféjében.

A Szent István körút és a Sallai Imre utca sarkán, a posta előtti könyvárusnál, ezentúl a szexlapokat is árusító üzletekben, a VII., Dob utca 17-ben), az V., Károly körút 14-ben.

Az Intim Lapüzlet és Videotéka, amelyek a VII. kerületi Dob utca 17-ben lévő szexshopot üzemelteti, a Nyugati Pályaudvar Nyugat Áruházában, az Erős Szexshopban; továbbá a VIII. kerületi Rákóczi út 69. szám alatt, közel a Keleti pályaudvarhoz, a Vénusz Lapüzlet-CD Centerben is árusítják a MÁ-SOK-at. A cégnek van még egy Intim Csomagküldő Szolgálat is, ennek címe: 1367 Budapest, Pf. 26. Nem csak a Dob utcai üzletükben, hanem a felsorolt többi helyen is kapható a MÁ-SOK aktuális száma-in kívül az eddig megjelent lapjaink teljes sorozata.

Budapecsten hűs nagyobb utcai újságárusító helyen is kapható a MÁ-SOK: Párizsi udvar, Váci u. 10., Petőfi S. u. 17., Kígyó u. aluljáró, Déli pu. lapüzlet, Marx tér üzlet, Baross tér üzlet, Skála Áruház, Bajcsy-Zsilinszky út 76., Nagyváradi tér metró, Kálvin tér 1., Újpesti aluljáró, Szabadságút 6., Battyány tér metró, Flórián Áruház, Kispesti Centrum Áruház, Szt. István krt. 25., Újpest, Titó u. hírlapbolt, Hegedűs Gy. u. lapüzlet, Mexikói út, hírlapbolt.

Kapható még a MÁ-SOK a Katalizátor Iroda könyvesboltjaiban és könyvárusítóhelyein: VIII., Krúdy Gy. u. 4., az Egyetem Szinpadon (V., Szerb u. 21-23), Örökmozgó-Katalizátor könyvesboltban (VII., Erzsébet krt. 39.), Művész mozi-könyvespult (VI., Teréz krt. 30.), utcai standjaiknál Krisztina krt-Csaba u. sarok, Magyar Jakobinusok tere-Alkotás u. sarok, Móróc Zs. körter (Gomba); az Alternatív Háló segítségével a XIII., Forgách u. 18-ban; a Faragó & Stahorszky kiadó terjesztésében a központi üzletükben az V., Veres Pálné utca 30. szám alatt, és IX., Mátyás u. 5/b.

VIDÉKEN: BAJA, Kunfi Zs. u. 1. hírlapárusító * BÉKÉS, Széchenyi tér 8., pavilon * BÉKÉSCSABA, Andrassy u. 67. hírlapbolt; * DEBRECEN, Csapó utca 100. hírlapüzlet; * DOMBOVÁR, Hunyadi téri hírlapárusító; * DUNAÚJVÁROS, Dózsa György utca 3. hírlapárus; * EGER, Felner Jakab út 1. hírlapüzlet, Széchenyi utca 20. hírlapbolt; * ESZTERGOM, Rákóczi tér 1. hírlapárus; * GYÖNGYÖS, Kossuth utca 4. hírlapbolt; * GYŐR, Hermann Ottó utcai vásárcsarnok; * HATVAN, Horváth Mihály utca 5. hírlapárus; * HÓDMEZŐ-VÁSÁRHELY, Andrassy utca 10-12. hírlapbolt; * KAPOSVÁR, Fő utca 23. hírlapbolt; * KECSKEMÉT, Petőfi Sándor utca 16. hírlapbolt; * KESZTHELY, Fő téri hírlapárus; * KISKUNHALAS, Mátyás tér 4. Platán Hírlapbolt; * KOMÁROM, vasútállomás; KOMLO postahivatali árus; * MISKOLC, Ady Endre u. Hungária biztosító, Andrassy utcai hírlapárus, Árpád utca 2. szolgálatóház, Árpád utca 46. hírlapbolt, Kiss Tábork utca 30. hírlapbolt, Széchenyi utca 6. hírlapbolt, Szemere utca 2. hírlapárus, Szent György utca 23. hírlapárus; * MOSONMAGYARÓVÁR, Komos lakótelepi hírlapbolt; * NAGYKANIZSA, Lenin utca 1. hírlapbolt; * ÖZD, Gyűjtő utcai sarok, IV utca 7., Vasvári utca Centrum Áruház; * PÉCS, Főpályaudvar, Lenin tér hírlapárus; * SALGÓTÁRJÁN, Erzsébet téri hírlapbolt; * SÁROSPATAK, MÁV utasellátó, Rákóczi u. 47., Zrínyi u. 38.; * SIÓFOK, Fő téri hírlapbolt; * SOPRON, Széchenyi téri hírlapbolt; * SZEGED, Károly utcai hírlapbolt; * SZÉKESFEHÉRVÁR, Benke Ferenc út 25/a és Fő utca 9.; * SZOLNOK, Kossuth L. utca 18. és Ságvári krt.59. hírlapárus; * SZOMBATHELY, posta előtti hírlapárus, Hefele utca, Kézegi utcai hírlapbolt; * TATABánya, Ságvári E. utca 3., hírlapárus; * VAC, Széchenyi utcai hírlapbolt; * VESZPRÉM, Kossuth utcai hírlapbolt; * ZALAEGERSZEG, Kossuth utca 32., hírlapbolt;

Lapunk a szerkesztőség címen: (1461 Budapest, Pf. 388) is megrendelhető. Aki rózsaszínű postautalványon fizet elő a MÁ-SOK-ra, erre a címre küldje el az újság (plusz a postaköltség) árát. Továbbra is érvényes kedvezményünk: aki fél évre, vagy annál hosszabb időre fizet elő lapunkra, annak postaköltségét magunkra vállaljuk.

MÁSOK

1461 BUDAPEST, Pf. 388

HU ISSN 1215-0134

Információs, érdekvédelmi, kulturális folyóirat. A Lambda Budapest Baráti Társaság kiadványa. Megjelenik havonta, a G. Kiadó gondozásában.

Főszerkesztő: Takács B. Gábor

Terjeszti a Magyar Posta és alternatív terjesztők.

Készül:

a Faragó & Stahorszky kiadó nyomdájában.

LAPZÁRTA

Kedves szerzőink!

Emlékeztetőül:

Lapzártánk mindig 10-én,
és nem két, nem három
és nem tíz nappal később van.

